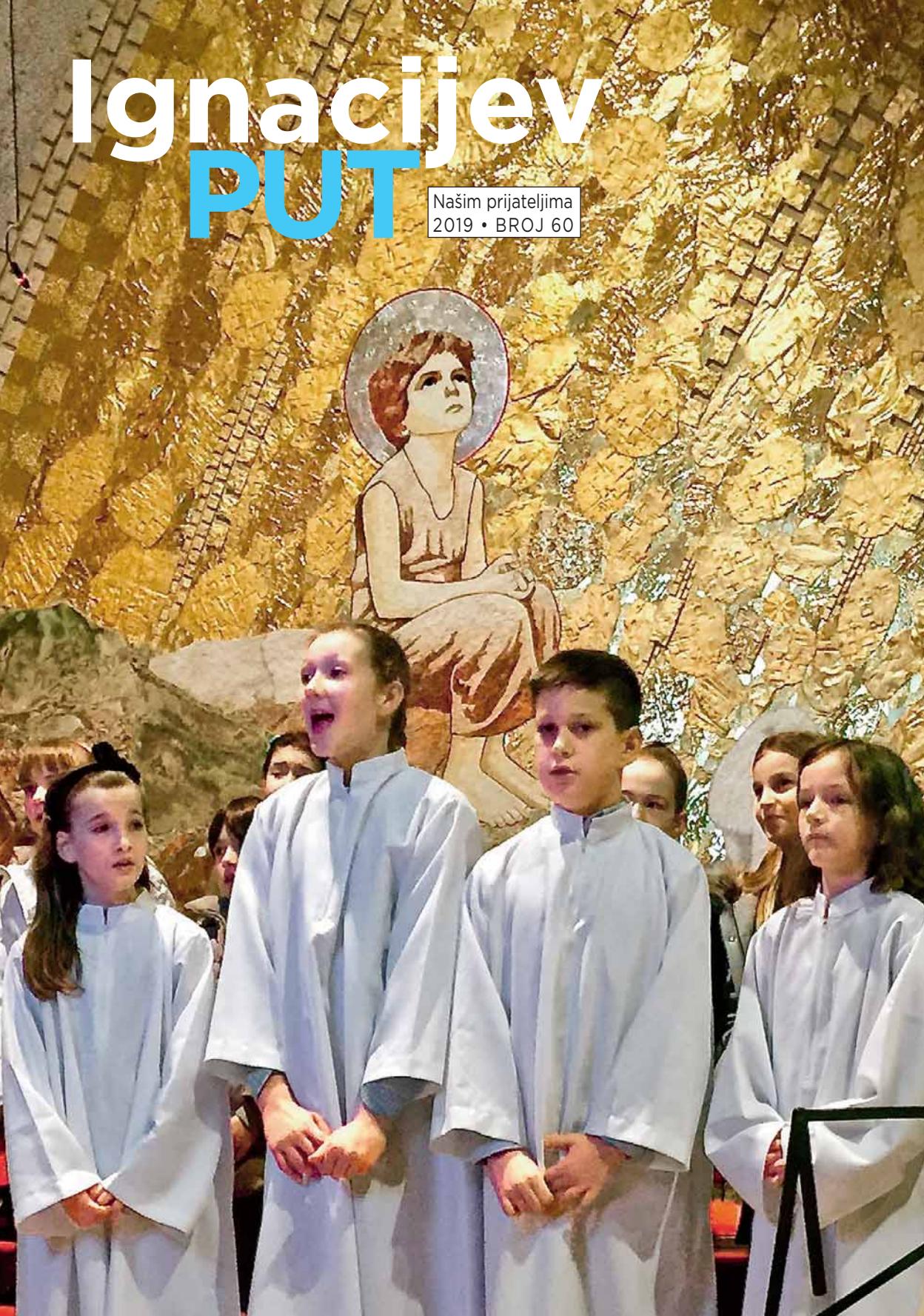

Ignacijev PUT

Našim priateljima
2019 • BROJ 60

SADRŽAJ

Riječ provincijala.....	3
Arturo Sosa: Suradnici u poslanju	4
Dalibor Renić: Karizma Družbe Isusove.....	6
2019. GODINA MLADIH	
Pismo p. Generala: Jubilej sv. Alojzija Gonzage i sv. Stanislava Kostke.....	8
Tonči Trstenjak: Usmjerenje Družbe Isusove za odgoj mladeži.....	10
Josip Jelenić: Stanje današnje mladeži.....	18
MLADE MISE	
Mlada misa p. Petra Klarića.....	24
Mlada misa p. Bojana Bijelića	25
Iva Milinčević: Poseban dan za Pakračku župu.....	25
Bojan Bijelić: U Njega se pouzdati	26
Biljana Savić: Veliko slavlje na Viškovu u Rijeci	28
Stanko Perica: Crtice s moje mlade mise	29
ZNA^AJNE OBLJETNICE	
Sebastian Šujević: Dva desetljeća Isusovačke klasične gimnazije u Osijeku	31
50. obljetnica Studentske zajednice mladih Jordan	33
Vladimir Lončarević: Za kršćansku perspektivu ljudskosti.....	33
Ivan Sigmund: Stota godišnjica časopisa Život - Obnovljeni život.....	42
VIJESTI IZ DRU@BE ISUSOVE	
45	
PREMA OLTARU	
Božidar Nagy: Petar Barbarić – časni sluga Božji	57
Proslava 30. obljetnice smrti o. Ante Gabrića	59
Započeo postupak za proglašenje blaženim p. Pedra Arrupea.....	61
NA[I JUBILARCI.....	
63	
NA[I POKOJNICI	
P. Slavko Pavin, SJ	64
VIJESTI	
65	
NOVE KNJIGE.....	
66	

IGNACIJEV PUT * LISTA ZA PRIJATELJE DRU@BE ISUSOVE

ISSN 1331-8500*2019*broj 60 * godina XXXIV*

Izjava~: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove • Urednik: Tonči Trstenjak • Uredni-ko vije}e: Petar Nodilo, Ivan Sigmund, Tonči Trstenjak • Lektor: Tomislav Salopek • Likovno-grafi-ko oblikovanje: Denona d.o.o. Zagreb • Tisk: Denona d.o.o. Zagreb • Uredni{tvo: Palmotićeva 31, HR 10001 ZAGREB, pp. 699

Svoje dragovoljne priloge po{aljite na ra-un:

Hrvatska pokrajina Družbe Isusove (za IP), IBAN: HR 4923600001101576399
Bic/Swift Code: ZABAHR2X

Naslovna slika: Jordanovac, Badnjak 2017., „Andeli“ objavljaju rođenje Isusovo

Slika na zadnjoj strani korica: Gospa od puta, ulje na platnu u rezidenciji u Palmotićevoj 33, Zagreb

POZDRAV P. PROVINCIJALA

Dragi i poštovani prijatelji Družbe Isusove!

Hrvatska pokrajina Družbe Isusove bila bi bitno ograničena u svom apostolskom radu da nema brojnih prijatelja, dobročinitelja i suradnika, katoličkih laičkih udruga i pojedincara, koji nama, hrvatskim isusovcima, na različite načine pomažu. Jedan način kako svima vama želimo zahvaliti za tu potporu jest ovaj godišnjak „Ignaciјev put.“ Nadam se da će vam njegov bogati sadržaj biti zanimljiv i poučan.

Tema ovoga broja jest apostolat mladeži. Za nama je, naime, biskupska sinoda o mladima i duhovnom zvanju koja se održavala u Rimu u listopadu 2018. pod vodstvom pape Franje. Vjerujemo da će smjernice koje je dala još više ražariti Crkvu u naporima da mladima današnjice navijesti Kristovu Radosnu vijest. Radosni smo što su tu, uz ostale tekstove o radu s mladima, izvješća i osobna svjedočanstva mlađomisnika naše Provincije iz 2018. godine. Naravno, gledamo u budućnost spominjući se - sa zahvalnošću - prošlosti pa smo uvrstili i različite obljetnice. Konačno, tu su vijesti, koje iz prve ruke prenose dinamiku života naše Provincije.

Sretan sam što mogu najaviti da će Hrvatsku posjetiti generalni poglavac Družbe

Isusove p. Arturo Sosa, od 20. do 23. ožujka 2019. Njegov posjet motiviran je intelektualnim apostolatom Družbe, tj. 350. godišnjicom ustanovljenja Zagrebačkog sveučilišta i 30. godišnjicom osnutka Fakulteta filozofije i religijskih znanosti (tada se zvao Filozofski fakultet Družbe Isusove). Generalov će posjet biti prigoda da se susretne s našim suradnicima i prijateljima tijekom proslave u Zagrebu na Jordanovcu i u Bazilici Srca Isusova, te u Osijeku, u Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji. Zato smo u „Ignaciјev put“ uvrstili tekst p. Sose koji govori upravo o isusovačkoj suradnji s vjernicima laicima.

Da bismo ojačali suradnju s laicima, Hrvatska isusovačka provincija pokreće dva projekta u tom smjeru. Jedan je organiziranje mreže udruga isusovačkih suradnika. Drugi je uspostava udruženja Prijatelja Družbe Isusove, predviđenog za individualne dobročinite lje. Vjerujem da će mnogi od vas željeti postati dio tih projekata. O svemu ćete biti pravovremeno obaviješteni tijekom 2019. godine.

Na početku Nove godine, u ozračju božićnih blagdana, svima vam želim obilje Božjega blagoslova!

P. Dalibor Renić, SJ, provincial

SURADNICI U POSLANJU

Iz govora isusovačkog generala p. Artura Sose isusovačkim suradnicima u Singapuru, 22. srpnja 2017.

Poslanje koje smo primili od Isusa Krista ne pripada samo Družbi Isusovoj nego svima koji se osjećaju privučeni tom poslanju, čak i onima koji Krista ne poznaju, ali prihvataju njegove vrednote. Suvremeni su izazovi toliki da je vrijeme „usamljenih boraca“ završeno. Te velike zahtjeve možemo ispuniti samo ako smo spremni raditi zajedno. Razmislimo zato zajedno o suradnji. Predlažem pet točaka.

Prvo, ljudska su bića stvorena na sliku i priliku Boga koji se objavio kao Jedan i Trojstven. Možemo reći: Bog je u sebi suradnja. Mnogi od vas poznaju razmatranje o Utjelovljenju [iz *Duhovnih vježbi*]. Ignacije nas ondje poziva da zamišljamo Presveto Trojstvo – Oca, Sina i Duha Svetoga – kako gledaju dolje na svijet, sa svim njegovim narodima. Trojstvo govori u množini: „Hajdemo spasiti ljudski rod!“ Trojedini Bog radi zajedno, surađuje da spasi čovječanstvo, i poziva nas da sudjelujemo u tom spasiteljskom radu. Pozvani smo da surađujemo u Kristovu poslanju, to jest u planu koji je Trojstvo zacrtalo da poveže ljudska bića sa svojim stvaralačkim i otkupiteljskim djelovanjem.

Dруго, то znači da možda trebamo promjeniti naš način govora. Kad sam bio na jednom sastanku u Peruu, svi sudionici nosili su iskaznice s imenom. Na nekima je pisalo: „Isusovac“, a na drugima „Suradnik“. U šali sam upitao: „Zar isusovci nisu suradnici?“ To je bila šala samo napol. Svi smo mi suradnici u Kristovoj misiji.

Treće, suradnja ne znači da uklanjamo razlike među našim zvanjima, nego da osnazuјemo i nadahnjujemo jedni druge kako bismo bili vjerni svatko svojemu zvanju. Mi

■ Arturo Sosa, isusovački general

smo jedno apostolsko tijelo, ali, kako nas je već podsjetio sv. Pavao, tijelo je načinjeno od različitih udova. Imamo različite uloge. Služimo na različite načine. Neće pomoći ako isusovci očekuju da laici rade poput isusovaca, zaboravljajući, na primjer, da laici imaju obitelji. Istodobno, laicima pomaže kad vide kako su isusovci vjerni svojim obvezama, zajetima, zajednicama. Isusovce pak nadahnjuje kad vide velikodušnost, molitveni život i poštovnost laika suradnika u poslanju.

Četvrto, suradnja ne znači jednostavno raditi zajedno, nego međusobno dijeliti isti duh i poslanje. To znači da je formacija – i za suradnike i za isusovce – bitan uvjet stvarne suradnje. Formacija prije svega znači oblikovanje po ignacijskoj duhovnosti, kojoj su srž unutarnja sloboda i duhovno razlučivanje. Papa Franjo je mnogo puta ponovio da moramo naučiti i podučavati razlučivanje. Trebamo biti ljudi koji nisu samo kompetentni i radini nego koji zajedno traže Božju volju.

Svatko od nas, i isusovci i partneri u misiji, trebamo postati ljudi koji razlučuju u svojem osobnom, individualnom životu. No, također smo pozvani učiti zajedničko razlučivanje: kako voditi zajedničke duhovne razgovore, a ne samo poslovne sastanke; kako osluškivati pokrete Duha u sebi, ali i kod drugih koji se možda s nama ne slažu. To je važan poticaj

36. Generalne kongregacije upućen svima.

Na kraju, dopustite mi da kažem da, ako prakticiramo suradnju, dajemo važno svjedočanstvo za Evandelje u našemu podijeljenom svijetu. U nekom smislu, suradnja nije samo sredstvo, nije nešto što sad ističemo zbog manjega broja isusovaca. Suradnja, dijeljenje

poslanja, stoji u srcu Evandelja. Svijet je pun ljudi koji mrze, boje se i grade zidove jedni protiv drugih. Ako možemo djelovati zajedno, u istom duhu, s brigom i podrškom jednih za druge, ako možemo biti strpljivi i oprاشtati jedni drugima, to je samo po sebi svjedočenje da je Isusovo Evandelje istinska snaga za preobrazbu čovječanstva.

Završit ću ovdje. Koristim se ovom prigodom da vam zahvalim za velikodušnu i revnu podršku nama isusovcima. Pozivam vas da nastavite moliti za nas, da ostanete u dijalogu s nama, da nas ispravite kad je potrebno, tako da zajedno možemo služiti Božjemu poslaniu pomirenja u našemu svijetu.

P. Dalibor Renić, SJ

KARIZMA DRUŽBE ISUSOVE

U srži svake redovničke zajednice stoji njezina karizma. Karizma je duhovni dar mudrosti i moći za određeno posebno poslanje koje Duh Sveti donosi nekoj osobi ili zajednici vjernika u Crkvi. Ona daje svrhu zajednicu, nadahnuće da se okupi, daje joj snagu za djelovanje i poseban identitet. Da, redovnici polažu manje-više iste zavjete, ali ima još nešto. Karizma nije popis pravila ili poslova jednom zapisanih za sva vremena. Karizma je neprestano šaputanje Duha Svetoga. Kad se zajednica nađe pred novim izazovima, mora si molitveno posvijestiti izvornu karizmu s kojom je započela svoj hod da bi u njoj pronašla odgovore i smjernice.

Pitanje karizme Družbe Isusove oduvijek je pobuđivalo kontroverze. Kad se gleda koje je vrste djelovanja utemeljitelj sveti Ignacije Loyolski predvidio isusovcima, ističu se misionarski rad te poučavanje djece i neukih. Ove su zadaće navedene čak u formuli zavjeta koje je Ignacije zajedno s prvim drugovima položio u bazilici sv. Pavla. Ne čudi da mnogi poznaju isusovce kao školski i misionarski red. Ipak, od početka je bilo jasno da se karizma Družbe ne definira nijednom vrstom apostolata. Isusovac nije isusovac po onome što čini, nego po onome što jest. Pa čak i kad isusovac radi isto što i drugi, njegov bi način rada trebao biti poseban. Bilo to propovijedanje, ispunjavanje, poučavanje, duhovno vodstvo, župnikovanje, rad u vrtu, kuhanje itd., trebao bi to činiti na vlastiti način. Što to isusovački način apostolata čini posebnim?

Prema riječima Jeronima Nadala, prvog i najvažnijeg teologa ignacijske duhovnosti i isusovačkog identiteta, kojemu je sam Ignacije dao poslanje da to bude, uvjeren je da su

milosti koje je Ignacije primio u svojemu duhovnom iskustvu dane cijeloj Družbi i povezane s našim zvanjem (Mon. Nadal V, 162-163). A koje su to milosti? Nećemo analizirati sve što se događalo u Ignacijskom životu, nego se zaustaviti na dvama mističnim doživljajima, koji, prema Ignacijskim pravilima za razlučivanje duhova, sigurno mogu biti nazvani „bez prethodnog uzroka“ te stoga pouzdani. To su doživljaji na riječi Cardonera u Manresi i u La Storti pred Rimom.

Rasvjetljenje na Cardonera bilo je intenzivno i bogato uvidima, a oni bi se mogli sažeti u razumijevanju da sve dobro proizlazi iz Boga i sve se Bogu vraća, dok je uloga svakoga od nas da se u taj Stvoriteljev zamah uključimo raspoloživim služenjem u ljubavi. Ta vizija daje cjelinu *Duhovnim vježbama* sv. Ignacija jer je opisana na početku u *Načelu i temelju* i na kraju u *Kontemplaciji ad amorem* (O ljubavi). Prvo obilježje naše karizme jest dakle nalaziti, služiti i ljubiti Boga u svim stvarima. Sve što nije grijeh, pogodno je da se time proslavlja Bog. U svemu što je dobro na ovome svijetu i u svakome djelu Bog, na ovaj ili onaj način, u dubini. Ignacijska je karizma načelno prijateljska i dijaloška, ali traži dubinu molitvenog promišljanja koje nazivamo razlučivanjem duhova.

Ne znamo za neki specifičan mistični doživljaj koji bi nas doveo do drugog obilježja, a to je zajedništvo crkvenosti. Ignacije ga je oduvijek nosio u sebi, ali ono nije bilo bez izazova. Znamo da je u početku bio privučen kritičkim spisima Erazma Rotterdamskog i morao se zamisliti ima li ipak istine u onome što su pisali protestantski reformatori. Ignacijska je crkvenost ojačala nakon hodočašća u

Svetu zemlju, iako se onamo bio zaputio zbog individualističkih razloga, radi vlastita duhovnog ispunjenja. Znamo da ondje presudnu ulogu nije imala mistika, nego sila – najprije snažna ruka onoga kršćanina koji ga je zgrabilo u maslinskom vrtu, a zatim i sila zakona s kojom ga je suočio kustos Svetе zemlje. Nakon toga, Ignacije shvaća da su i svetost i apostolat zajednički pothvat te se otvorio za traženje drugova u tom projektu. Tako dolazimo do dopune karizme: prijateljstvo u Gospodinu u zajedništvu Crkve, slijedeći papino vodstvo. Karizma je Družbe nalaziti, služiti i ljubiti Boga u svim stvarima, u zajedništvu Crkve i prijatelja u Gospodinu.

Je li to dovoljno? I Gospodinu i Ignaciјu čini se da je trebala još jedna potvrda. U La Storti Ignacije jasno vidi da ga je Bog Otac stavio zajedno sa Sinom, i to u činu nošenja križa. Tada je stekao sigurnost da se nova zajednica ima nazivati Družbom Isusovom – družbom onih koji hode zajedno s Kristom noseći jedan križ (svi su naši osobni križevi jedan u Kristovu križu). U toj je viziji jasno da je dotična milost biti smješten s Kristom dana svim prijateljima u Gospodinu. Riječi koje je Ignacije čuo od Oca glase: „Bit ću vam u Rimu milostiv“ – ta je izjava u 2. licu množine. P. Herbert Alphonso karizmu Družbe Isusove, po uzoru na oca Nadala, formulira ovako: „Služenje Kristu koji nosi križ,“ ili, preciznije „Služenje Kristu koji nosi križ u Crkvi danas u subratskom zajedništvu na slavu Boga Oca i spasenje duša“. Družba je osnovana da hoda, ali isusovac ne hoda sam: hoda s Kristom, i s isusovačkim drugovima.

Spomenute tri točke naše karizme jesu dakle traženje Boga u dubini, crkveno zajedništvu, nošenje križa. Sažeо bih to u tri poznatije riječi: dubina, prijateljstvo, žrtva. Možemo ih još više pojednostavniti, radi lakšeg pamćenja. Danas postoje 3D tehnologija, 3D umjetnost, 3D inženjerstvo, 3D formacija, pa neka bude i 3D karizma: dubina, družba, darivanje.

Da nije bilo La Storte, možda bismo kao redovnici bili napastovani trijumfalizmom:

■ Br. Antun Crvarić, SJ, ulje na platnu: Nakon obraćenja sv. Ignacije u pećini BD Marije u Manrezi 1522. g. počinje pisati prve retke knjižice duhovnih vježbi

mi smo oni koji se bore zajedno s Kristom Kraljem, rame uz rame s pobjednikom. No *Duhovne vježbe* ne završavaju *Meditacijom o dujema zastavama*. Da, viteštvoto jest u isusovačkom pozivu, ali je kršćansko viteštvoto drukčije. Dati volju, razum, slobodu, tijelo, zdravlje, život kao Krist; biti prevaren i izdan kao Krist; biti neuspješan kao Krist; usprkos svemu tomu, ne kukati, ne optuživati, nego hvaliti Oca kao Krist; dizati se nakon padova kao Krist i nastavljati apostolat – to znači biti vitez, pobjednik s Kristom.

Najnovija pobudnica pape Franje nazvana je *Gaudete et exultate – Radujte se i kličite*. Čovjek bi, sudeći prema iz naslovu, rekao da govori o nekom jubileju ili susretu mladih. Međutim, ona je o pozivu na svetost. Svetost nije zgrčena i sumorna. Hvaliti Boga i dobre ljude znak je svetosti i put je svetosti. Kako je to moguće? Tko se predao Gospodinu, svu sigurnost nalazi u tom predanju i ne boji se gubitka. U miru je jer je pobjednik na Isusov način. Tako predanje pomiruje ono slavljenje Boga u svim stvarima, zajedništvo, s nošenjem križa, što se činilo kao kontroverza karizme Družbe Isusove.

■ 2019. GODINA MLADIH ■

JUBILEJ SV. ALOJZIJA GONZAGE I SV. STANISLAVA KOSTKE

PISMO P. GENERALA

Draga braćo u Gospodinu,

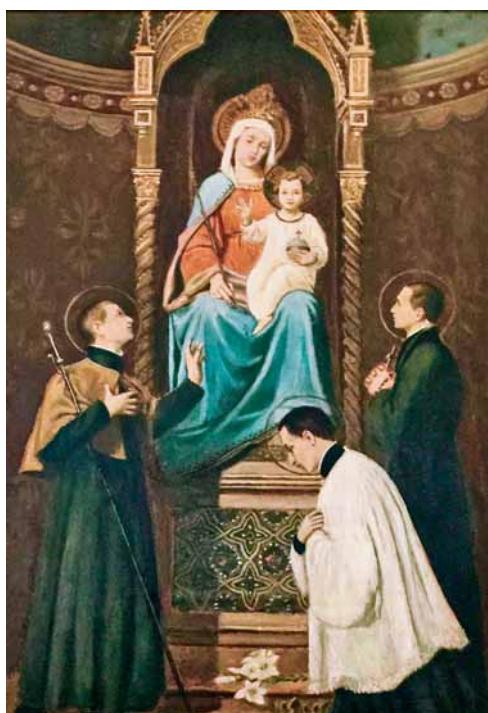
ove godine, na poziv pape Franje, Crkva svoju pozornost usmjeruje prema mladima. Listopadska biskupska sinoda u Rimu na temu „Mladi, vjera i razlučivanje poziva“ te Svjetski dan mladih 2019. u Panami bit će dva značajna događaja u kojima će se Crkva usredotočiti na današnje mlađe, na njihove brige, snove i nade, ali će se ujedno i obogatiti njihovom radošću, inicijativama i otvorenosću životu.

Kroz razdoblje priprema za ova dva susreta, Družba istodobno obilježava 450. godišnjicu rođenja sv. Alojzija Gonzage (9. ožujka 1568., Castiglione delle Stiviere) i smrti sv. Stanislava Kostke (15. kolovoza 1568., Rim). Ova dva mlada isusovca dala su svjedočanstvo zadržavajuće otvorenosti Bogu i Njegovu vodstvu prema nepopularnoj društvenoj opciji. Osjećajući poziv za darivanjem čitava sebe, obojica su pokazala odlučnost i entuzijazam pri odazivu, jasnu spremnost poistovjećivanja s Gospodinom te su nadvladali mnoge zapreke koje su ih sprječavale da stupe u Družbu Isusovu.

Usmjeriti našu pozornost prema spomenutim mlađim isusovcima, koje je Crkva 1726. proglašila svetima, znači ponovno se vratiti radikalnom predanju svojega života Isusu Kristu i poruci Evanđelja te produbiti integraciju našega života i misije. To također znači i rast u unutarnjoj slobodi na način da možemo razlučiti – osobno i zajednički – naš uobičajeni način postupanja unutar službe Kristovoj misiji danas.

Uzimajući u obzir obljetnicu rođenja Alojzija Gonzage, Sveta Stolica je najavila

proslavu Jubileja godine sv. Alojzija Gonzage u razdoblju od 9. ožujka 2018. do istoga datuma iduće godine. Također je crkvu sv. Ignacija u Rimu, gdje se čuvaju posmrtni ostatci sv. Alojzija Gonzage, kao i sve crkve koje su posvećene ovomu mlađom isusovcu, odredila kao povlaštena hodočasnička mjesta. Zbog tog razloga, pozivam cijelu Družbu, sve njezine zajednice i institucije (među kojima mnoge nose ime Alojzija Gonzage) da, uzimajući u obzir kulturne okolnosti, pronađu najbolji način proslave ovog vremena milosti koje našu pozornost usmjeruje prema vrijednim doprinosima koje mlađi daju društvu, Crkvi i Družbi Isusovoj. Ova nam inicijativa daje je-

■ Isusovački svetački trolist: Stanislav Kostka, Ivan Berchmans i Alojzije Gonzaga.

dinstvenu priliku da obznani-
mo život ovog mladog i svetog
isusovca, kao i da nad njim
razmišljamo te iz njega ubire-
mo plodove prema savjetima
sv. Ignacija iz *Duhovnih vježbi*.

Alojzije Gonzaga odmala-
na je pokazivao snažnu osob-
nost. Rođen je i odrastao u kr-
šćanskom obiteljskom okruže-
nju u kojem su se čitala pisma
isusovačkih misionara iz raznih
dijelova svijeta. Međutim, u
njegovoj je obitelji bio prisutan
i duh svijeta pun putenosti, ambicije i nasilja,
koji mu je obećavao život bogatstva, slave i
moći. Ipak, snažnom vjerom, zadržavajućom
unutarnjom slobodom i borborom protiv razno-
vrsnih pritisaka, želio je biti vođen glasom
Duha Svetoga koji je odjekivao u njegovoj
savjesti te je odlučio naslijedovati Krista. Po-
put sv. Stanislava, nadvladao je otpor svoje
obitelji i, stupivši u Družbu Isusovu koja je
osnovana samo nekoliko desetljeća prije, pot-
puno se predao Gospodinu.

Alojzije Gonzaga u svojem je životu jedi-
no imao vremena posvetiti se formaciji. Zbog
svoje potpune posvećenosti smatra ga se uz-
rom za mlade isusovce. Preminuo je u Rimu
kao student teologije u 23. godini života, zara-
zivši se kugom koja je usmrtila polovicu sta-
novnika. Dobrovoljnom brigom za bolesnike
izložio je samoga sebe te je u konačnici za njih
položio i svoj život. Na temelju ovakvoga
svjedočanstva papa Benedikt XIII. proglašio
ga je zaštitnikom mladih 1729., zatim ga je
papa Pio XI. imenovao zaštitnikom studenata
1926., a na 400. godišnjicu njegove smrti
papa Ivan Pavao II. proglašio ga je zaštitni-
kom svih onih koji boluju od AIDS-a.

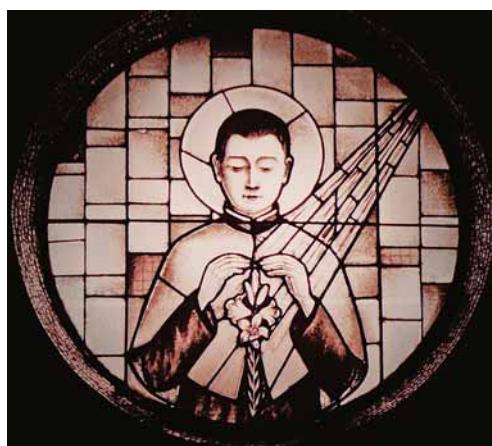
Uvjeren sam da Duh Božji i dalje nastavlja pozivati mnoge mlade, kroz njihovu vjeru i kroz patnje mnogih siromaha u svijetu. U svim zemljama mnogi žude za transparentnim i poštenim svijetom bez korupcije u kojemu postoje priznanje i mjesto za sve. Mnogi mladi

■ El Greco: Sv. Alojzije Gonzaga

žele hrabro, plemenito i veli-
kodušno učiniti nešto za do-
brobit svojega naroda i čovje-
čanstva. Žele prestanak patnje
mnogih ljudi i njihovo među-
sobno pomirenje. Žele da naš
planet bude zaštićen i da čo-
vječanstvo bude vođeno ono-
zemaljskim vrijednostima koje
daju smisao svijetu i ljudskoj
povijesti. Međutim, često se
događa da mnogi od njih ne
znaaju kako to postići.

Vrijeme je da ih sasluša-
mo i da se zapitamo kako im možemo pomoći
da dublje rastu u svojoj vjeri i ljubavi prema
Kristu, kako bi se mogli, poput Alojzija Gon-
zage, hrabro suočiti s idolima dominantne
kulture. Imajući na umu da je Alojzije premi-
nuo služeći ljudima koji su bili, ne samo zara-
ženi kugom, nego i napušteni i bez nade te
promatrani sa strahom, vrijeme je da se ispi-
tamo kako, kao poslanici pomirenja koje Krist
nudi čovječanstvu, možemo pomoći mladima
u nadvladavanju svih oblika ljudstva i straha-
va, koji su često zbog političkih razloga raspi-
reni protiv onih „dručkih“ ili „drugih“. Ko-
načno, imajući na umu Alojzija Gonzagu koji
je posvećeni život vidio kao nadahnut osobni
način darivanja vlastita života za druge, mo-

■ P. Robert Bačvari, SJ: Sv. Stanislav Kostka

ramo se zapitati kako mladima današnjice Družbu Isusovu i posvećeni život predočiti kao radostan životni odabir usmijeren prema služenju i darivanju drugima.

Utecimo se Mariji, Majci Družbe Isusove, neka nam pomogne zadobiti milost znanja kako pratiti mlade u njihovoj vjeri i životu. Iako i sama veoma mlada, velikodušno je primila Božji poziv u skromnom Nazaretu, dopustila da bude osjenjena Njegovim Duhom i

pristala u sebi nositi utjelovljena Sina Božje-
ga, poradi dobra svoga naroda i svih budućih
naraštaja. Neka nam Bog pomogne u služenju
i pomaganju mladima kako bi i oni, poput
Alojzija Gonzage, mogli u svemu služiti i lju-
biti i tako pomagati dušama.

Vaš u Kristu,

Arturo Sosa, S.J.
General

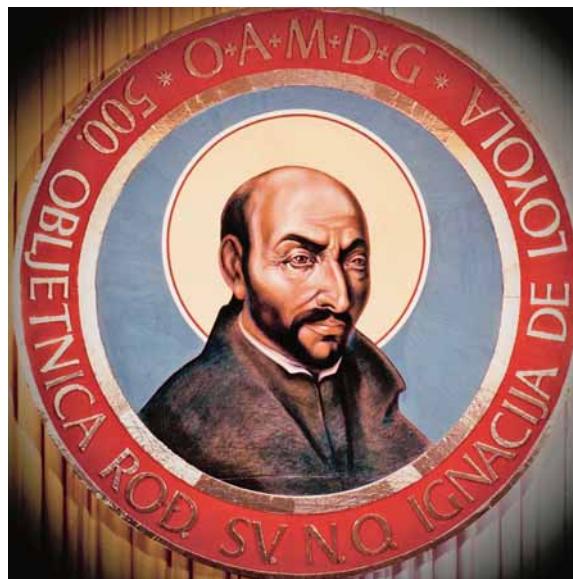
P. Tonči Trstenjak, SJ

USMJERENJE DRUŽBE ISUSOVE ZA ODGOJ MLADEŽI

Prvi kolegiji samo za mlađe kandidate Družbe

Na samom početku organiziranja prve skupine članova Družbe Isusove, dakle već 1539. nastala je dvojba treba li u Družbu primati samo zrele kandidate sa završenim studijem i duhovno formirane ili se otvoriti i mlađim kandidatima? Kako je ovih, drugih bilo više, odlučeno je da ih se prima i formira za članove Družbe. U tom je smislu nastala potreba smještaja u zavode u kojima bi ih se odgajalo i omogućio im se prikladan studij.

Na temelju svojega osobnog iskustva studiranja u Parizu (1528. – 1535.) Ignacije šalje mlađe kandidate u gradove u kojima postoje dobra sveučilišta na kojima će slušati predavanja i stanovati u posebnim kolegijima. Prvi takav isusovački zavod ili kolegij, materijalno zbrinut zakladom portugalskog kralja Ivana III., osnovan je 1540. u sveučilišnom gradu Coimбри. Do kraja 1544. Družba je imala već 7 sličnih kolegija: u Parizu, Coimibri, Padovi, Louvenu, Kölnu, Valenciji i Alcali. U njima su boravili isključivo Družbeni kandidati koji su predavanja polazili na tamošnjim sveučilištima.

■ P. Marijan Gajšak, SJ: Sv. Ignacije Loyola

No estudios ni lectionis en la Compania – Ne može biti studija ni predavanja u Družbi pi-
salio je u Konstitucijama Družbe koje je sasta-
vila prva Generalna kongregacija 1541. g. To
je značilo da se u Družbinim zavodima ne
smiju održavati posebna predavanja, nego tek
rasprave i vježbe.

Korak naprijed: otvaranje isusovačkih kolegija za svu mladež

Uskoro se pokazalo da je na nekim sveučilištima studij za Družbine studente neprikladan, manjkav i loše organiziran, kao npr. u Padovi, gdje su predavanja bila rijetka pa se studij nužno oduljio. Osim toga, nadiranjem duha reformacije bilo je na sveučilištima sve više profesora koji su poučavali u neskladu s učiteljstvom Rimokatoličke Crkve. Već 1545. osjećala se jaka potreba da Družba učini potpuno novi iskorak u formaciji svojih mlađih kandidata.

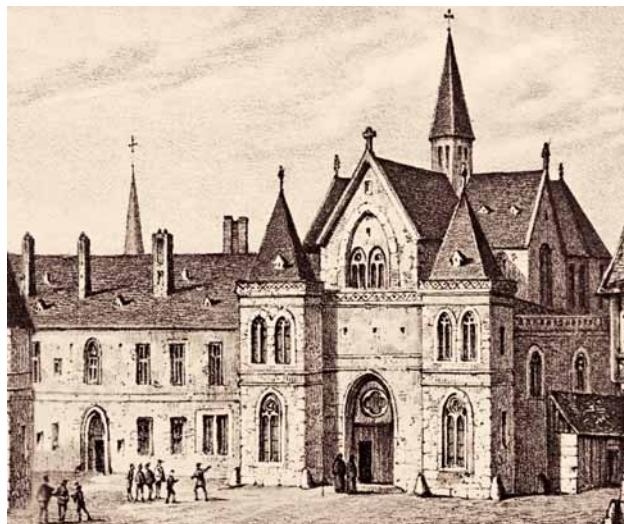
Isusovac Le Jay u siječnju 1545. iz Njemačke piše generalu Redu o. Ignaciju o gorućoj potrebi osnivanja kolegija za siromašne studente koji bi polazili škole i studije na kojima bi predavali isusovci. Na tim bi učilištima bili i isusovački skolastici koji bi davali dobar primjer i bili poticaj ostalima. Kolegiji bi trebali imati dovoljne zaklade koje bi omogućivale besplatni studij siromašnim mladićima.

Slični prijedlog s obećanjem bogate zaklade poslao je Ignaciju i njegov veliki štovatelj gandijski vojvoda Franjo Borgija, budući isusovački general, u nadi da će Družba u njegovu vovodstvu, gdje nije bilo nikakvih škola, organizirati kolegij za školovanje djece od osnovne do sveučilišne naobrazbe.

Kako Ignacije nije mogao odbiti velikodušnu ponudu svojeg prijatelja, već 1546. osniva prvi kolegij u Europi (sličan je već postojao u Goi, u Indiji, od 1545. g.) otvoren svima koji žele učiti i studirati. Kolegij u Gandlerji odlukom Svetе Stolice već 1547. uzdignut je na stupanj sveučilišta.

Tako je počeo novi korak u usmjerenju Družbe Isusove jer je Ignacije postao svjestan velikih potreba Crkve pa je, osluškujući poticaje, Duha Božjega radikalno promijenio svoje dotadašnje stajalište o budućnosti Družbe kao male elitne skupine.

Kao pariški student i sam je stanovao u sličnom kolegiju sv. Barbare pa je 1546. zaže-

■ Kolegij Sv. Barbare u Parizu gdje je za vrijeme svojih studija boravio Sv. Ignacije

lio sličan kolegij osnovati i u Parizu. Usprkos osiguranoj zakladi pothvat mu nije uspio jer državne vlasti nisu htjele izdati odobrenje.

Kolegij u Messini: prototip svih budućih Družbinih zavoda

Uz odobravanje svih značajnih staleža u Messini na Siciliji, potkralj Giovanni de Vega zamolio je Ignaciju da u gradu otvori kolegij koji će biti obdaren bogatom zakladom. Nakon kratkog razmišljanja Ignacije pristane i u Messinu pošalje 4 najizvrsnija profesora iz rimskog zavoda Santa Maria della Strada (među njima je bio i sv. Petar Kanizije) te šestoricu nadarenih studenata. Osobno je tu skupinu predstavio papi Pavlu III. koji im je oduševljeno udijelio poseban blagoslov.

Skupina je krenula iz Rima preko Napulja 18. ožujka 1548. i lađom 28. Ožujka stigla u Messinu. Škola je počela s radom već 26. travnja iste godine. Odmah su organizirali stupnjeve naobrazbe uglavnom prema pariškom modelu: Gramatiku, Retoriku, Dijalektiku, grčki i hebrejski te skolastičku teologiju i moral. U svemu su bila 2 akademска stupnja: Gramatika (6 sati na dan!) i Humanistika kao temeljno srednje obrazovanje (4 sata na dan)

te Retorika kao sveučilišna materija (filozofija i teologija).

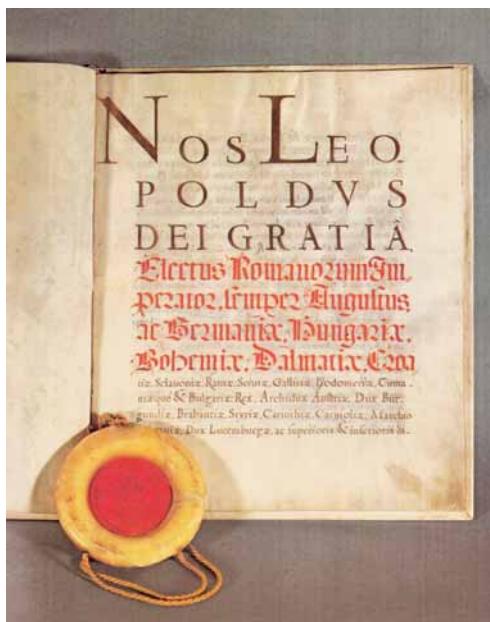
Bulom Pavla III. *Licet debitum* 1549. general isusovaca dobiva pravo da sam i bez traženja posebnog dopuštenja Svetе Stolice može pojedinim kolegijima koji imaju uvjete podijeliti naslove i privilegije fakulteta i sveučilišta. Tako je ujedno legaliziran i zavod u Messini. Na kraju završnog ispita studentu se dodjeljivao akademski naslov magistra.

Zavod u Messini imao je 11 vrhunskih profesora, studenti su bili oduševljeni metodom i ozbiljnošću, a šira zajednica i Crkva dobole su za ono doba visoko obrazovane kadrove.

Na takvim iskustvima Ignacije piše *Konstitucije Družbe Isusove* u kojima je cijelo IV. poglavje posvetio odgoju mladih isusovaca i strukturi studija na kolegijima dijeleći ga po pariškom modelu u 3 odjela: *Humaniora*, *Artes* i *Theologija*.

U prvom planu Družbe: poučavanje đaka i studenata

Kao što smo već spomenuli, Ignacije je na samom početku isključio mogućnost poučavanja u Družbinim zavodima za skolastike. Međutim, kao analitički obdaren čovjek postupno je shvatio da odgoj mladeži i njihova kulturna, religiozna i intelektualna spremna kroz temeljito obrazovanje mora biti glavni smjer Družbina djelovanja. Tako su se stvarali prikladni kadrovi katoličkih laika i svećenika spremnih na izazove vremena. Gdje god može, Ignacije od tada poglavare u pojedinim zemljama potiče na osnivanje kolegija poput onoga u Messini. U kratkom razdoblju od 1550. do 1552. osnovano je desetak takvih kolegija, uglavnom za vanjske đake i studenate. Zavode koji su prije bili osnovani samo za isusovačke kandidate Ignacije potiče da svoja vrata otvore svima koji tu žele učiti. Sam će se pobrinuti da se u Rimu 1551. – kako je pisalo na vratima – otvoriti: *Škola gramatike, humaniore i kršćanskog nauka – besplatno*. Od teće jezgre uskoro nastati glasoviti Rimski kolegij kojemu je Ignacije napisao i prva pravila. Ko-

■ Povelja cara Leopolda I. kojom 1669. osniva Filozofski fakultet na Griču

legiju će se 1553. dodati Znanosti i Filozofija i uskoro će prerasti u međunarodni zavod. Iz njega će nastati prestižno rimsко papinsko sveučilište *Gregoriana*. Za mladiće iz germanских zemalja Ignacije 1552. osniva *Collegium Germanicum*.

Ignacije ne odobrava pokušaje da se zbog nekog razloga (manjak dobrih profesora ili studenata) kolegiji zatvore ili pretvore u kuće profesa (postaje za isusovce u pastoralu – tzv. rezidencije) kao što se pokušavalo npr. u Modeni i Veneciji, pa makar imali samo desetak studenata. Primjer njegove vizije Družbe može se osjetiti u pismu koje je uputio gandijskom vojvodi Franji Borgiji kad ga je ovaj molio da se otvore 3 kuće profesa za pastoralni rad. U pismu koje napisao tajnik o. Polanc daje mu na znanje da on ne želi 3 kuće profesa, nego 3 zavoda za studente: *Želja je Našeg Oca da se umnažaju kolegiji, a ne kuće*.

Ta vrlo jasna rečenica najbolje izražava Ignacijsku viziju Družbe, što zorno pokazuje statistika: u času svečeve smrti 1556. Družba je imala samo dvije kuće profesa (Rim i Lisa-

bon), dvije kuće probacije (za neposrednu pripremu mlađih isusovaca) i 46 kolegija. Od početne elitne skupine koja se okupila u sjeni Sorbone i željela takvom ostati, shvatilo se da je za zacrtanu misiju i cilj potrebna i stanovita brojnost. Mobilnost u pastoralnoj misiji bila je oznaka prvih isusovaca, ali u godini Ignacijske smrti samo stotinjak od oko 1000 isusovaca radi u izravnom pastoralu. Kudikamo najveći broj članova Družbe stabilni su članovi kolegija koji usput, sukladno mogućnostiima, djeluju i u pastoralu.

Ignacije traži da se osobita briga posveti poučavanju malenih i neukih, u čemu je i sam prednjačio primjerom: *Neka se poučava kršćanski nauk prikladan djeci i neka se tomu posveti osobita briga da bi se postigli plodovi s jedne i druge strane.*

U času kad je bulom pape Klementa XIV. godine 1773. Družba ukinuta, isusovci su diljem svijeta imali 845 odgojnih ustanova, od toga 245 kolegija s dugom tradicijom, izvrsnim profesorima i odgojiteljima, bogatim knjižnicama i neprocjenjivim kulturnim blagom.

Sjajni odraz u Hrvatskoj

Lako je uočiti da isusovci, nigdje kamo dolaze, ne osnivaju samostane (rezidencije), odnosno kuće profesa, nego kolegije za poučavanje djece i mladeži. Zagrebačka je općina prva u Hrvatskoj pozvala isusovce i osigurala im prikladnu zakladu pa oni stižu u Zagreb 1606. i otvaraju kolegij. Već sljedeće godine osnivaju i gimnaziju koju pohada 300 đaka; njih oko 200 zbog siromaštva dobivaju smještaj i hranu. Već 1612. otvorena je Retorika, šesti i najviši razred gimnazije. Na Griču je sagrađen kolegij i crkva sv. Katarine, kao i konvikt sv. Josipa za smještaj đaka.

Nakon mnogih molbi, čim su se stekli materijalni uvjeti, zakladom Kaptolskog prepozita Nikole Dijaneševića, isusovački general 1662. Zagrebačkom kolegiju odobrava osnivanje trogodišnjeg studija filozofije. Zauzimanjem tadašnjeg rektora Zagrebačkog kolegija o. Filipa Kaušića, to će postati prvi fakultet u

■ Isusovački kolegij na Griču u 18. st.

■ Današnji izgled zgrada nekadašnjeg isusovačkog kolegija i crkve sv. Katarine na Griču

Hrvatskoj kojemu je sva sveučilišna prava, povlastice i sloboštine posebnom poveljom od 23. rujna 1669. dodijelio car Leopold I. Bio je to rođendan budućega sveučilišta u Zagrebu, odnosno *Alma Mater Croatica*. U godini 2019. Zagrebačko sveučilište dakle slavi 350 godina od svojeg nastanka.

Dubrovnik je još za Ignacijseva života nastojao dobiti isusovce. Za početak tu je već 1604. osnovana postaja koja je trebala biti početak kolegija, ali Republika, iako je obećavala, nije osigurala dovoljnu zakladu. Osnivanje gimnazije i kolegija uspjelo je tek nakon bogate zaklade iz naslijedene baštine o. Mari-

■ Dubrovnik - Collegium Ragusinum

na Gundulića 1658. Gimnazija i kolegij, s prekidima zbog povijesnih nedaća, djeluju i danas, od 1992. kao ustanova Dubrovačke biskupije pod imenom *Collegium Ragusinum*.

Uskoro se isusovački kolegiji s gimnazijama osnivaju i u drugim dijelovima Hrvatske. U Rijeci je kolegij osnovan 1627., u Varaždinu 1636., u Požegi 1698., u Osijeku i u Petrovaradinu 1729. Tu je svoje visokoškolsko obrazovanje sve do ukinuća Družbe Isusove 1773. steklo na tisuće hrvatskih mladića koji će tijekom dvaju turbulentnih stoljeća biti stvaratelji, nositelji i čuvari kulturnog i znanstvenog blaga hrvatskog naroda.

Povratak isusovaca u hrvatske zemlje nakon uspostave Družbe 1814. g.

Kada je papa Pio VII. godine 1814. ponovno uspostavio Družbu Isusovu, odmah je zaživjela isusovačka karizma opredjeljenja za odgoj mlađeži. Isusovci se vraćaju u Dubrovnik 1852. i od tada uz dulje i kraće prekide vode gimnaziju, odnosno sjemenište koje će konačno napustiti 1992.

Od 1858. isusovci su uspješno vodili kolegij i gimnaziju u Požegi. Zbog nesretnih okolnosti morali su se 1871. povući iz Zlatne doline.

Nakon uspostave redovite katoličke crkvene hijerarhije u Bosni i Hercegovini 1881., na poziv prvoga vrhbosanskog nadbiskupa Josipa Stadlera već 1882. isusovci dolaze u

Travnik i osnivaju gimnaziju i kolegij. Tu su se školovale generacije budućih katoličkih svećenika i intelektualaca bez obzira na vjeru i naciju. U Travniku je 1890. počeo i studij bogoslovije koji je 1904. preseljen u Sarajevo i uz kratki prekid od 1945. do 1969. pa do 1972. bogosloviju u Sarajevu vodili su isusovci. Nakon dolaska partizana u Travnik 21. veljače 1945. isusovci su protjerani, đaci rastjerani, a kolegij temeljito opljačkan, devasti-

■ Isusovački kolegij u Požegi, sada sjedište biskupa

ran i nacionaliziran. Nakon pada komunizma i raspada Jugoslavije Crkvi je vraćen dio zgrada travničke gimnazije pa je 1997. započeo s radom Katolički školski centar „Petar Barbarić“ i sjemenište koje vode dijecezanski svećenici.

Na molbu zagrebačkog nadbiskupa Antuna Bauera hrvatski isusovci 1937. preuzimaju međubiskupijsko sjemenište i gimnaziju na Šalati u Zagrebu i vode ih relativno uspješno kroz turbulentne godine Drugoga svjetskog rata i cijelo razdoblje jugoslavenske komunističke države, pa sve do 1998. Godine, kada ustanovu ponovno preuzima Zagrebačka nadbiskupija.

Sadašnje stanje školstva DI

Za razliku od cvatućih isusovačkih kolegija u Družbi od polovice 16. st. do ukinuća Reda 1773., danas živimo u potpuno drukčijem vremenu, kad je osmogodišnje školovanje obvezno, a srednje i visoko obrazovanje

■ Gimnazijalci na Fratrovcu 1971.

dostupno gotovo svima. Ipak u suvremenim državama gdje Družba ima dugu tradiciju, kolegiji i škole uspješno djeluju i dandanas. To nadasve pokazuju impresivne brojke statističke iz 2018. g.: u 72 države svijeta Družba ima 844 različite srednje škole, gimnazije i kolegija u kojima radi 1643 isusovaca, 51 778 profesora laika s gotovo 900 000 učenika, odnosno pitomaca. Od toga samo u Europi Družba ima 180 takvih ustanova u kojima djeluje nešto više od 200 isusovaca s oko 200 000 pitomaca. Najveći udio u isusovačkom obrazovnom procesu danas imaju profesori laici, stručnjaci u pojedinim područjima školskoga programa.

U svijetu isusovci trenutačno vode 186 visokoškolskih ustanova (sveučilišta i fakulteta), od čega ih je u Europi 38.

Među njih se ubraja i *Fakultet filozofije i religijskih znanosti* (FFRZ) na Jordanovcu u Zagrebu, a koji od 2017. djeluje kao sastavniča Zagrebačkog sveučilišta te trenutačno ima oko 240 studenata. Teološki studij u okviru Filozofsko-teološkog instituta D.I. imao je potkraj prošle godine 209 studenata. U Kolegiju na Jordanovcu sada boravi više od dvadeset bogoslova iz raznih hrvatskih biskupija.

Godine 1969. na Fratrovcu u Zagrebu u novoizgrađenoj zgradi s radom je započela isusovačka gimnazija, a od 1971. i sjemenište *Augustin Bea*. Zbog pomanjkanja đaka gimnazija je prestala s radom već 1973., a sjemenište se 2000. g. prenamjenjuje u *Kolegij A. Gabrić*. Zbog neprikladnog prostora Kolegij se 2005. g. zatvara, a zgrada, umjesto da je se prilagodi novim potrebama, najvećim je dijelom tada iznajmljena. U manjem dijelu te zgrade od 2012. nalazi se centar za formaciju O. Ante Gabrić za isusovačke skolastike koji na FFRZ-u studiraju filozofiju.

■ Isusovački dom za formaciju "Ante Gabrić" na Fratrovcu u Zagrebu

■ Loyola-Gymnasium u Prizrenu

Hrvatska pokrajina DI osnovala je 1998. Isusovačku klasičnu gimnaziju u Osijeku u kojoj trenutačno djeluje 5 isusovaca, tridesetak profesora za oko 220 đaka.

Njemačka, austrijska i hrvatska pokrajina DI osnovale su 2005. g. udrugu *Loyola-Gymnasium* sa svrhom da se u Prizrenu na Kosovu za mlade Albance otvori srednjoškolski centar s gimnazijom uz snažnu materijalnu potporu iz Njemačke. Gimnazija je počela s radom već u jesen iste godine, a trenutačno ima oko 110 učitelja, profesora i odgojitelja koji vode brigu za oko 1000 đaka obaju spolova od kojih su njih 112 gojenci konvikta. Konviktom i gimnazijom trenutačno upravljaju dvojica njemačkih isusovaca: o. Axel Bödefeld i skolastik Moritz Kuhlmann.

U Prizrenu je nedavno uz *Loyola-Gymnasium* otvoren i centar za školovanje i inkulturaciju romske djece i mladeži *Loyola transit centrum* sa svrhom da se sagradi most između dva ju naroda. Naime, u Kosovu, najsiromašnijej europskoj državi, Romi pripadaju najzapoštěnijim i sasvim zapostavljenim građanima.

Taj konvikt i gimnazija zbog teritorijalne kompetencije nominalno su pripisani Hrvatskoj pokrajini DI.

Sadašnje stanje

Za razliku od perioda do devedesetih godina prošlog stoljeća kada je nešto više od jedne trećine hrvatskih isusovaca bilo uključeno u školovanje i odgoj mladeži, danas je to manje od četvrtine. Osim na Jordanovcu u

Zagrebu - isključivo za dijecezanske bogoslove - i za isusovačke skolastike na Fratrovcu, trenutno hrvatski isusovci više nemaju niti jedan kolegij za mladež u tradicionalnom smislu. Isusovačka klasična gimnazija u Osijeku danas je jedina srednjoškolska ustanova Hrvatske provincije D.I.

Protjerivanjem isusovaca iz *Travničkog kolegija* 1945., odlazak iz bogoslovije u Sarajevu 1972., napuštanjem sjemeništa u Dubrovniku 1992., *Međubiskupijskog sjemeništa* s gimnazijom na Šalati u Zagrebu 1998. i zatvaranjem kolegija A. Gabrić na Fratrovcu 2005. g., kao da je za isusovce u Hrvatskoj nastala potpuno nova situacija u odnosu na intenzivno bavljenje s mladeži u prošlosti. Najveći dio hrvatskih isusovaca trenutačno djeluje u tradicionalnom pastoralu.

Nakon 1945. uništene su i *Marijine kongregacije* kroz koje su hrvatski isusovci imali nedvojben utjecaj na brojnu mladež, a bile su ujedno i plodno tlo duhovnih zvanja. Ponuđena zamjena *Zajednica kršćanskog života* u Hrvatskoj nije zaživjela.

Danas se nastoje pronaći novi načini rada s mladeži u Hrvatskoj. Kateheta mlađih

■ Osnivač SKAC-a i kampa Modrave P. Luka Rađa (u sredini) sa šibenskim biskupom mons. Antonom Ivasom na Modravama 2003.

■ Misa u kampu Modrave

uz baziliku Srca Isusova u Zagrebu o. Luka Rađa osnovao je 2001. g. SKAC (Studentski katolički centar) koji ima vrlo razgranate aktivnosti. To je za sada jedan od najintenzivnijih isusovačkih oblika rada s katoličkom mlađež u koji su osobito predano uključeni mlađi članovi Družbe u Hrvatskoj.

SKAC koji od osnutka vode hrvatski isusovci, osim u Zagrebu (Palmotićeva ul.), djeluje u Osijeku, Splitu, Dubrovniku i Slavonskom Brodu. SKAC u Zagrebu i Osijeku nudi programe tzv. 3D formacije, duhovne vježbe u svakodnevici za mlade, ima vrlo aktivan volonterski centar, organizira razne duhovne obnove, karitativne i društveno angažirane akcije.

Osobito treba naglasiti uspjeh mise mlađih u Bazilici Srca Isusova petkom u 20.30 h, a koja se sada kao fenomen proširila i na brojne veće hrvatske gradove.

U Palmotićevoj djeluje i udružica Magis, koja organizira niz ljetnih kampova u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Osim već afirmirala

nog katehetsko-duhovnog kampa Modrave na istoimenom pouotoku kod Šibenika, kroz koji godišnje prođe oko 500 sudionika, postoje i kamp na Golom Otoku za ignacijanske duhovne vježbe u izolaciji za mlade, zatim kampovi u Dumačama, na Papuku, Livnu i na Kupresu kroz koje prođe nekoliko stotina sudionika. Isusovački oci su također uključeni kao duhovnici u kampove za mlade na Mljetu i Braču, a sudjeluju kao duhovnici i u Marijanskem zavjetu za domovinu.

Na otoku Pašmanu isusovci pomažu u održavanju niza duhovnih vježbi za nešto stariju radničku mlađež pod vodstvom Molitvene zajednice Srce Isusovo - godišnje s oko 200 sudionika i 40 volontera. Ta Zajednica tijekom godine organizira duhovne obnove i atraktivne koncerte duhovne glazbe na koje dođe i do pet tisuća mlađih ljudi. Takvi oblici suvremenog pastoralnog djelovanja na tragu su usmjerenja brige za mlađež koju je Družbi Isusovoj - kao što smo pokazali - od početka zacrtao njezin utemeljitelj sv. Ignacije Loyolski.

P. Josip Jelenić, SJ*

STANJE DANAŠNJE MLADEŽI

Osobni osvrt

Tekuće društvo

Razmišljati i vrednovati mlade, u bilo koje vrijeme nije nimalo niti lagano niti zabavno, ali je zato veoma izazovno i nužno. Prema Zygmuntu Baumanu, naše društvo, koje je po svojoj naravi prirodno okruženje mlađih naraštaja, jest „tekuće“, „nestalno“, „veoma promijenljivo“ i kao takvo još više čini mlade naraštaje nestalnim, vječno tragačima, lutajućima u bespuću traženja životnog uporišta. Ako zavirimo u ne tako daleku prošlost globaliziranog (ili mondraliziranog) društva, uočit ćemo silnu želju za uklanjanjem svih društvenih normi i pravila pod geslom „biti slobodan“ i stvoriti „nove“ norme. Zaboravili smo kako nakon „biti slobodni od“ slijedi „biti slobodan za“! Obezvrijedili smo i napustili vrijedeće norme i pravila, a nove nismo stvorili. Društva su se našla u zrakopraznom prostoru u kojemu je svatko stvarao norme „ad hoc“ i veoma često prema kriteriju koristi, ugode, vlastita interesa i ideologije. Norme i pravila morali su biti funkcionalni bez obzira na pravednost, poštovanje sebe i drugoga, čestitost. Ta logika vrijedi za sva područja ljudskog življenja i djelovanja. Konkretno, stvorili smo društvo podjela – na gospodarskom, političkom, kulturnom, religijskom području – gdje se cijene snaga, bahtost, vlast, uživanje jednih i gladovanje i umiranje drugih. U okruženju u kojemu pokvarenost i ravnodušnost prožimaju sve pore javnog života i djelovanja, laž se predočuje kao istina, a istina kao „slabost“ „slobodnog“

čovjeka. (Slobodnog od samodiscipline i slobodnog za razuzdanost koja ga konačno vodi u samouništenje.)

„Cvijeće“ društva

Gore opisano društvo trebalo bi biti sigurni i čisti prostor života, odrastanja i djelovanja mlađih naraštaja. Prostor u kojemu će naći jasna načela i sigurne norme za svoje cjelovito formiranje, duhovno i tjelesno. Često se pitam u kakvom su duhovnom stanju mlađi danas. Jedno od obilježja jesu „zasićenost“ i „glad“ svime i svakim. Sudjelujući jednom u obiteljskom obroku, slušao sam sljedeći razgovor između oca i kćeri. Naime, tata se jako ljutio što kći ne želi jesti tortu. Nakon dugog navaljivanja, kći odgovara tati: *Za nas su torte problem jer nam ih dajete bez prestanka. Bake i djedovi su ih vidjeli i kušali veoma rijetko. Vi roditelji imali ste mnogo više slatkiša i niste bili tako željni kao djedovi i bake. Mi danas imamo slatkiša napretek, koliko hoćemo i zato si dosađujemo. To nas obilje čini žalosnima i nezadovoljnima. Prestanite nas već jednom „šopati“!*

Kćerina je reakcija pravi odgovor na *potrošački mentalitet* koji, jednom nametnut (i prihvaćen), guši svaki oblik slobodne i odgovorne osobnosti. Glavni protagonist u ovoj anegdoti nije kći, nego otac; roditelji koji uporno provode *bulizam* nad svojom djecom zbog vlastite komotnosti i nesređenosti.

Jedna od posljedica potrošačkog okruženja, koje smo nametnuli mladima, jest nezainteresiranost za sebe, za druge, za Boga. Oni žive u suprotnostima s kojima nemaju snage boriti se! Mladi osjećaju *usamljenost i bezosjećajnost* jer žive u neredu i kaosu koji ih okružuje. To se primjećuje već u djetinjstvu, nastavlja u mladenačkoj dobi, a očituje se kao naglo mijenjanje *raspoloženja, hiperaktivnost, teškoće u spoznavanju, nedostatak shvaćanja smisla*. Sve su to pokazatelji 'nereda' u odrastanju i dozrijevanju. U takvom slučaju, roditelji trče psihijatrima i psiholozima tražeći spasonosne tablete ili aktivnosti kojima će opet šopati i 'lječiti' svoju djecu. Međutim, liječnici upozoravaju kako kolektivna kultura olakšavanja (lječenja), tj. utjecanje iscijeliteljskim psihofarmacima, uvodi u veoma opasnju i srozavajuću dijalektiku između liječenja i zdravlja. Time se ne postaje zdrav u općemu smislu te riječi, nego bolestan u globalizirajućem smislu.

Daljnje obilježje životnog okruženja mlađih jest proces *ubrzavajuće tehnologije*, što se pretvara u bolesnu ovisnost. Svjedoci smo

navale i prodiranja tehnologije u sve međuprostore dana. To je znak straha od praznoga, tj. dosade, ali i straha od *biti sam sa sobom*. Jasno je kako nismo protiv *tehnoloških dostignuća*, ali samo ako se upotrebljavaju kao instrumenti koji vode većem razumijevanju među ljudima, tj. općem dobru svih. Riječ je o sredstvima, pomagalima koja ni u kojem slučaju ne smiju postati svrha ili, još gore, sredstvo uništavanja drugoga. Nadalje, uporaba tehnologije zahtijeva određenu zrelost u svakom pogledu. Imaju li je mladi i odrasli? Velik dio njih – nema! Oni su zatečeni svaki dan rastućom ponudom, uvijek novih i boljih instrumenata koji jednostavno postaju njihov životni prostor. Na taj način, mlađi postaju spremnici ispunjeni bezbrojnim informacija, ali prazni promišljanjem, refleksijom, razlučivanjem, traženjem odgovora na životna pitanja, a time nezadovoljni, sebični i nasilni prema svima, počevši od samih sebe.

Manjak prenesenih vrijednosti i stečenih navika.

Nije samo krivnja mlađih zbog situacije u kojoj se nalaze i kako se ponašaju. Velik dio odgovornosti snose roditelji jer ih, jednostavno, nisu učili živjeti nego – *životariti*. Umjesto da su ih učili odricati se i trpjeti, šopali su ih svime i svačime dovodeći ih do stanja zasićenosti (koje izaziva anemiju!) u kakvome se danas nalaze. U prilog takvoj tvrdnji idu i *obram-*

bene reakcije roditelja na prigovore škola zbog ponašanja njihovih sinova i kćeri. U susretu s roditeljima, sa studentima, ponavljam poznatu činjenicu kako smo dužni, iz poštovanja prema drugima, prihvatići red, disciplinu i pravila ponašanja organizacija u koje ulazimo: škola, sveučilište, radno mjesto... Općenito govoreći, promicatelji *primarne socijalizacije* – obitelj, škola i društvo – snose najveću odgovornost za ponašanje mladih.

Mislim tu i na mlađe u Družbi Isusovoј, bilo na svjetskoj bilo na pokrajinskoj razini. Na mojem trenutačnom radnom mjestu – Papinsko sveučilište Gregoriana u Rimu – kao starija osoba, sve više osjećam izazov tzv. *aggiornamento*, trajnog prilagođivanja novonastalim situacijama, razmišljanjima, ponašanjima i životnim pogledima mladih isusovaca. Možda to još više vrijedi na razini pojedinih *provincija*. Nije pitanje razmišljamo li različito, nego kako naći zajednički rječnik oko temeljnih pitanja i izazova trenutka. Mladi su više za *ad hoc* rješenja, dok stariji ustraju na disciplini (ne radi *discipline!*) i sustavnom radu.

Očima sociologa, društvu su potrebni energija, oduševljenje i nove ideje mladih, ali, istodobno, i životna mudrost i ustrajnost starih. Trebamo jedni druge! Svaka druga logika vodi samouništavajućim podjelama pojedinka i zajednice. U toj i takvoj situaciji spomenuti se *aggiornamento* nameće kao imperativ svakodnevnoga ustrajnog, strpljivog, mukotr-

pnog traženja i starih i mladih za boljim rješenjima u duhu ignacijskog *Sve na veću slavu Božju*. Pri tome bismo morali imati snage prihvatići različita mišljenja i zato tražiti zajednička rješenja. U konkretnom slučaju nije riječ o *toleranciji* – „Trpm te jer te ne mogu ukloniti, a to će ti učiniti prvom prilikom. Bolje da ja maknem tebe nego ti mene” – već je potrebno uzajamno *poštovanje*: prihvatanje drugoga (jer je osoba, društveno biće, dostoјno poštovanja) u njegovoj posebnosti (pobuni, odbacivanju, neslaganju itd.). Za ovo je potrebna, naravno, uz ljudsko nastojanje, i pomoć odozgo, tj. molitva.

Mislim kako u spomenutom kontekstu, u odnosu između mladih i odraslih, treba uporno nastojati na *odgajanju* za *odgovornu slobodu*. Mladi tu vrijednost često ne primaju od odraslih, a ovi je izbjegavaju jer se od njih traži njihova potpuna raspoloživost prema mladima. Prisjetimo se riječi Drugoga vatikanskog sabora: „...čovjek se može obratiti dobru samo u slobodi” (usp. *Gaudium et spes* 17). Ovaj tekst poziva na razmišljanje o slobodi kao Božjem daru ljudima, ali i o opasnostima koje ju prate. U svakom slučaju, osobito u kontekstu naše problematike, riječ je o pozitivnom pristupu slobodi. Ipak, upozorava Sabor, kako se ljudi „često zalažu za nju na loš način, kao da bi bilo dopušteno sve što godi, pa i зло” (usp. GS 17).

Svjedoci smo kako osobito među mladima (ali ne samo!) danas prevladava uvjerenje

kako je sve ono što mi godi (što mi se sviđa) i dopušteno, tj. mogu činiti. To je opasan i pogrešan način odgajanja vlastite savjesti koja se tako formira na lažnim vrednotama kao što su ugoda (užitak), uspjeh i bogatstvo. Te „vrednote“ ne vode slobodi, nego ropstvu, što nam svjedoči osobno, obiteljsko i zajedničko (društveno) iskustvo. I odrasli i mladi moraju, kao prvo, priznati da su žrtve ovih zabluda, što je prvi korak u njihovu uklanjanju. Ako pak mladi (i odrasli) ustraju u praksi čineći ono što im se sviđa, što im je trenutačno na srcu, to je znak – ponavljam – zalaza mnogih etičkih normi i kako smo duboko pali na ljestvici istinskih vrednota. Odrasli dakle moraju odgajati mlađe za odgovornu slobodu, a ovi se boriti slobodu od zla i slobodu za dobro. U konačnici „istinska sloboda“ znak je *imago Dei* u čovjeku koju poštujemo samo kada se odlučujemo i djelujemo za dobro. Ponavljam, slobodni smo, ali ne u smislu da činimo što hoćemo ili, još gore, neograničeno slobodni. Svi smo slobodni za Boga i za bližnjega. To je činjenica koju odrasli moraju znati i svjedočiti, a mladi naučiti živjeti.

Trajni izazov

Što činiti? Redatelj Spike Lee u jednom od svojih susreta s mladima u Milanu (*Corriere della sera*, LT, str. 12, 28. 9. 2018.) poručuje im: *Morate shvatiti tko ste, a zatim uporno i trajno raditi na sebi*. Jednako i već spomenuti so-

ciolog Zygmunt Bauman, poziva na zajedničko traženje – odraslih, mladih, institucija i pojedinaca – rješavanja gorućih problema i pitanja o kojima ovisi dobro cijele zajednice (usp. BAUMAN Zygmunt, *Modus vivendi*, Editori Laterza, Bari, 2007.).

Riječ je o pristupu *zajedničkog traženja*, a ne jednostranog kritiziranja. Bez rada i discipline nije moguće izaći iz nutarnjeg i vanjskog nereda. Dakle, ne kukati nad postojećim stanjem, ne imati isključivo negativan pristup, već uporno i trajno, ali i selektivno, tražiti pozitivne snage koje se nalaze u svakoj osobi, u svakom članu društva. Isto tako, svakomu je jasno da društvo – i sve njegove institucije, organizacije, skupine, strukture – ne mogu postojati i djelovati bez reda, bez normi i bez pravila. Tvrdimo kako je čovjek *razumno biće!* Ako je tomu tako, onda treba biti i *razborit* i prihvatići sve ono po čemu je razuman.

Premda sam se nastojao držati, više ili manje, sociografskog poimanja mladih, svatko može uočiti nedosljednost u tom razmišljanju. O čemu je riječ? Budući da je predmet „mladi ljudi“, jedno područje učenja i znanja nije dostatno da bi iscrpilo sadržaj. „Čovjek“ ne može biti isključivi predmet proučavanja jedne znanosti ili jednog učenja: On ih sve nadilazi. U tom slučaju razumno je, razborito i logično istodobno proučavati sve vidike čovjeka i njegova ponašanja. Zbog toga ne govorim o čovjeku kao isključivom predmetu

proučavnaja sociologije, već se pozivam i na ostale znanosti. To valja imati na umu pri vrednovanju izrečenih tvrdnji i sudova o mladima. Vrednovanja koja su zbog toga relativna i usmjerena prema trajnom poboljšavanju.

Sveopća i nadilazeća priroda čovjeka, tj. mlađih, nad pojedinačnim znanjima, ipak ne smije biti izgovor zadovoljavanja površnošću ili, još gore, relativiziranjem svega i svakoga i obezvrijedivanjem traženja istine o mlađima. Ne može sve biti relativno, jer čovjek nije relativan, nego stvaran i konkretnan. Mora postojati bitno (njegova osobno dostojanstvo!) koje se ne mijenja! Tu misao često ističe papa Franjo u susretima s mlađima pozivajući ih na neprestano traženje boljega, istinitoga i vjerdostojnoga. Poziva ih da se ne zadovolje polovičnim odgovorima i rješenjima jer ona nisu u skladu s *imago Dei* koju nose u sebi. To mučno traženje nije nešto drugotno, već nalazi svoje opravdanje u bitnome, smjera prema bitnome.

Mlađi su dakle, po definiciji, *nemimi* – u traženju. To je oznaka njihove egzistencije.

Bilo bi nešto izvan Božjega nauma i njihove prirode da su zadovoljni stanjem u kojem jesu. Oni moraju biti sinonim *revolucije traženja svojega, novoga, boljega svijeta*. Na razini teorije to je jasno i prihvatljivo, no u stvarnom i svakodnevnom život i nije baš sve tako jasno. Nekoliko je načelnih razloga.

Ponajprije nemir i traženje mlađih nisu uvijek prihvaćeni od odraslih. Ovi ih doživljavaju kao napad na njihov *mir* i zasluzeni odmor. Odrasli radije slijede i primjenjuju taktiku obasipanja mlađih darovima (igricalama i lutkicama!) kako bi ih ušutkali i *smirili*. NB. To jednako vrijedi i u klerikalnim krugovima i redovničkim zajednicama. Odrasli drže vlast i zato ih treba slušati, a ne trajno prigovarati. Odrasli tako *oslobađaju* mlađe od njih samih što lako može dovesti do *anemije cijelog* društva.

Na drugom su mjestu isti mlađi kojima nije uvijek jasno što hoće i kako to hoće postići (jer su u procesu traženja). Koliko je to po prirodi stvari, s jedne strane, razumljivo i prihvatljivo, toliko je, s druge strane, za odrasle više neprihvatljivo i neshvatljivo. Bez zajedničkog traženja i uzajamnog poštovanja mlađih i odraslih nije moguće nadići tu antinomiju.

Na trećem mjestu spominjem egzistencijalni strah odraslih pred mlađima. Ovi, potonji znak su prvima da dolazi do smjene narastaja. Ljudi, prema Božjem naumu, imaju svoj vijek „trajanja“ i to se ne može promijeniti. Mnogi problemi i poteškoće u odnosu između mlađih i odraslih mogli bi se izbjegći ako bi

■ Zaručnički vikend u Taboru (Samobor) 2018. g.

odrasli shvatili i prihvatili logiku prirodne smjene naraštaja. Grčevita navezanost odraslih na svoju stečenu (materijalnu) „sigurnost” budi nestrpljivost i nasilnost kod mlađih koji u tom trenutku zaboravljaju da ih čeka istovjetni životni hod. O, kada bi svi zajedno spoznali i prihvatili svoj trenutak! Drugim riječima: kako živjeti društvene odnose? Kako živjeti vlastitu slobodu u suživotu s drugima? Mladi s odraslima i odrasli s mladima.

Cijeneći doprinose sociologije kao i drugih znanosti, smatram da u konkretnom slučaju odgovor moramo tražiti od samog čovjeka, ne *in sé e per sé*, nego čovjeka od krvi i mesa, konkretno djelujućeg u odgovornoj slobodi. Nužno je da svoju slobodu veže za *istinu i djelotvornu ljubav*. To znači da, ako ljudska sloboda želi biti vjerodostojna, mora se prilagoditi onomu što mu je objavljeno bilo od Stvoritelja bilo od Spasitelja, tj. Istina o čovjeku, o Bogu, o stvorenome, o povijesti, odnosno mjeriti se s tim. Ako, bilo mladi bilo odrasli, to ne prihvate, postaju slobodnoumni, tj. razuzdani ili razvratni, prepušteni vlastitoj samovolji, robovi vlastitih strasti i poroka. Sloboda, nadalje, traži da bude pripojena - sjedinjena - s djelotvornom ljubavlju. Djelotvorna ljubav, (karita, karitas!) za čovjeka, za svakog je čovjeka zapravo

vrhovna i neprijeporna istina. Onaj tko to ne prihvaca samoosuđuje se na negativno prakticiranje vlastite slobode, a koje neprijeporno vodi nijekanju Boga i sebe samoga. Neželjeni je učinak je moralno ropstvo koje se očituje na različite načine.

Zaključna misao

Pri kraju vidim kako je teško biti dosljedan obećanomu. Želio sam biti konkretan, a ne apstraktan, suočavajući se s problemom i izazovom – mladi i odrasli – koji svojom složenošću daleko nadilazi bilo koji pojedinačni pristup. Dobro je imati na umu kako nije moguće dati zadovoljavajuće i konačne odgovore na gore postavljena pitanja. Baumanovo „likvidno – tekuće“ društvo sve čini nestalnim, u pokretu, pa tako i odrastanje mlađih. Imati stalnu sigurnost i biti otvoren trajnom mijenjanju ili prilagođivanju novonastalim prilikama izazov je i za odrasle i za mlade. Imperativ je: biti slobodno usidreni u sigurnosti istine – *imago Dei (slika Božja)* – i u trajnom pokretu uzajamne djelotvorne ljubavi.

*Autor ovog članka prof. dr. sc. Josip Jelenić, SJ, redoviti je profesor na Katedri sociologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu.

■ MLADE MISE ■

MLADA MISA P. PETRA KLARIĆA

U subotu 21. srpnja 2018. u 11 sati u župnoj crkvi svetog Vida u Župi Vidovice pokraj Orašja u bosanskoj Posavini proslavljenja je mlada misa p. Petra Klarića, člana Hrvatske pokrajine Družbe Isusove.

Pater Klarić rođen je 8. veljače 1987. u Brčkom. Pohađao je gimnaziju Katoličkog školskog centra u Travniku, a teologiju je studirao na KBF-u u Sarajevu i na FTI-ju u Zagrebu. U Družbu Isusovu stupio je 26. rujna 2012. u Splitu. Đakonsku pastoralnu godinu obavljao je u Župi Bezgrješnog Srca Marijina u Zagrebu. Mladu misu je slavio u rodnim Vidovicama već spomenutog 21. srpnja 2018.

U prelijepom ozračju, na euharistijskom slavlju i na domjenku nakon njega sudjelovalo je oko tisuću vjernika. Uz župljane Vidovica, brojne lokalne svećenike i isusovačku subraću, bili su nazočni hodočasnici iz drugih posavskih župa te iz župe na Jordanovcu u Zagrebu, gdje je p. Petar obavljao đakonsku pastoralnu godinu i gdje će nastaviti biti župni vikar.

Župa Vidovice pripravila se za ovaj veliki događaj trodnevnicom koju su vodili isusovci

p. Mijo Nikić, p. Dalibor Renić (provincijal) i p. Antun Volenik. Budući da je 19. srpnja 1929. umro na glasu svetosti mladić Šimo Ivkić te pokopan na starom groblju u Vidovicama, drugi dan trodnevnice slavio se upravo onđe. Na samoj mlađoj misi propovijedao je p. Marijan Steiner o identitetu i poslanju katoličkog svećenika, a slavljem je ravnao preč. Darko Tomašević, kanonik i dekan KBF-a u Sarajevu.

Župnik u Vidovicama vlč. Josip Senjak ističe da je ta župa od Drugoga svjetskog rata do danas iznjedrila 39 svećenika (uključujući one iz Kopanica, koji su svi kršteni u Vidovicama prije nego što su Kopanice postale župa) te više od 50 redovnica. „Znalo se dogoditi da u župi Vidovice jedne godine bude nekoliko mlađih misa u kratkom razdoblju. Nažlost, rat, poraće, najnovije iseljavanje i mnogi drugi razlozi učinili su da je osamnaest godina ova nekoć zvanjima vrlo bogata župa bila bez mlađe mise. Time je radost za cijelu župnu zajednicu, ali i šire, mnogo veća“, kazao je župnik Senjak.

MLADA MISA P. BOJANA BIJELIĆA

POSEBAN DAN ZA PAKRAČKU ŽUPU

Pod geslom „A ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje” u pakračkoj župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u nedjelju 19. kolovoza svoju je mladu misu proslavio pater Bojan Bijelić. Misi je nazočilo mnoštvo vjernika, prijatelja i rodbine.

Svečanom euharistijskom slavlju pretvodio je roditeljski blagoslov mlađomisnika u dvorištu župnoga dvora, gdje su vjernici svjedočili dirljivom trenutku kada su Bojanovi roditelji, Nenad i Gordana, Bojanu s mnogo ljubavi i uz Božji blagoslov poželjeli sve najbolje na svećeničkom putu. Zatim se procesija koju su krasili djeca u narodnim nošnjama, ministranti, najbliža obitelj i prijatelji te vjernici uputila prema župnoj crkvi.

Uz pjevanje pakračkoga župnog zbora pater Bojan predvodio je ovo posebno sveča-

no euharistijsko slavlje u koncelebraciji 12 svećenika, a pjesmom su ga pozdravili i najmanji župljani.

Dirljivim se riječima mlađomisniku obratio domaćin, župnik Matija Juraković, koji je naglasio da se Bojanovu svećeništvu raduje Crkva, ova župa i ovaj grad, te mu poželio da u veliku i izazovnu avanturu Kristova svećenika ide radosno, predano i beskompromisno, potom zahvalio roditeljima koji su svojeg sina darovali da služi drugima.

Prigodne riječi homilije i ohrabrenja uputio je pater Miroslav Čadek, član Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, reda iz kojeg je i pater Bojan, istaknuvši kako biti svećenikom znači služiti drugima, da život ima smisla samo ako je u službi drugih, da služenje uvijek za sobom nosi žrtvu. „Svaki je kršćanin dužan služiti drugima, a još više svećenik za kojeg se s pravom kaže da je drugi Krist. A Krist je

■ P. Bojan među svojima nakon ređenja u bazilici Srca Isusova

prolazio ovom zemljom čineći dobro. Ne znaš što te na tvojemu svećeničkom putu čeka, ali si spremam na sve. Imat ćeš srca i vremena za sve koji ti budu dolazili, za one najmanje, za mlade koji se nalaze na raskriju putova, za bračne parove koji će ti često dolaziti s obiteljskim problemima, za starce i starice kojima ćeš pokušati olakšati njihov starački život, njihovu bolest i samoću. Dolazit će ti i oni ravnodušni i lijeni, i za njih imaj vremena i srca. Dolazit će ti i oni koji ne vjeruju pa ni njih nemoj odbaciti. Za sve njih Bog te je izabrao da budeš učitelj, vodič, snaga i putokaz u

životu. Nemoj se prestrašiti pred tolikim izazovima i zadatcima. S tobom je Onaj koji te je pozvao i dat će ti snagu da možeš izvršiti sve što ti je povjerio”, poručio je pater Čadek.

Na kraju je mladomisnik kratko zahvalio ponajprije Bogu, onda roditeljima, obitelji, susjedima, propovjedniku, braći isusovcima koji su pridonijeli tomu da dođe do oltara te pakračkoj župi i župniku Jurakoviću podijelivši nakon euharistijskog slavlja svoj mlađomisnički blagoslov.

Iva Milinčević

P. Bojan Bijelić, SJ U NJEGA SE POUZDATI

Biti svećenik danas, u okolnostima koje okružuju današnjeg čovjeka, agresivnog sekularizma, utjecaja raznovrsnih medija, kako prije, a danas pogotovo, traži da svećenik, ali i bilo koji drugi član Crkve bude, rekao bih, urođen u Božju prisutnost. To znači sposobnost da u svojem životu mogu prepoznati Božju djelatnost u danu, u događajima. Razmišljajući o proteklom vremenu prije svojega đakonskog i svećeničkog ređenja, a i ovog koje je uslijedilo

nakon, mogu ustvrditi kako me Božja nevidljiva prisutnost pratila, pomagala, od one prvočne klice na početku mojeg poziva na svećeništvo u Družbu, strahova, nejasnoća kako će sve to biti, pokazala mi je put kojim nastaviti u povjerenju njegovoj Riječi.

Svećeničko zvanje nikad nije svrha sama sebi, već bi ono trebalo upućivati druge na tu tajanstvenu prisutnost Božju, koja svakog čovjeka, muškarca, ženu, dijete, sve stvoreneželi zagrliti. Stoga ono mora biti služenje u poniznosti, u pažljivosti i osluškivanju Božje volje. Tako ležeći prostret pred oltarom u vrijeđme svojega ređenja, dok je Crkva pjevala litanijske svih svetih i zazivala njihovu molitvu, osjećao sam kako ja sam nemam nikakvih zasluga za ovo što sada očekujem pred oltarom, već kako moje zvanje dolazi iz tolikih molitava Crkve upućenih Kristu. Gospodin je tu, i čuje naše vapaje, te nas stoga i poziva da ostvarimo poziv koji nam upućuje, u posvećenom životu ili obitelji. U tom prosuđivanju, dakako, veliku zaslugu, ali i odgovornost imaju i naši formatori, odgojitelji i poglavari, subraća koja su svojim životom svjedočila i poticala na život i predanje u Družbi Isusovoj.

Obitelj je ta koja stoji na početku života, u kojoj usvajamo vrijednosti za život, u kojoj učimo kako se suočiti sa životnim izazovima, kako voljeti i brinuti se za bližnje. Ona ima jednu od ključnih uloga za čovjeka i društvo, ona ga može obogatiti ako ga usmjeruje prema dobru, prema smislu za žrtvu i smislu ljubavi, ali isto tako može ostaviti i tragične posljedice ako to bude uskraćeno. Mogu ponosno reći da sam bogat čovjek koji je imao iznimne roditelje koji su svojim životom i primjerom znali osigurati ono najbitnije i u raznim teškim trenutcima rata i siromaštva.

Oni koji nas čine bogatima i koji nas isto tako uče svojim primjerom jesu i naši prijatelji, moja subraća s kojom sam dijelio studentske dane, ljudi s kojima surađujemo. Stoga mogu reći da svećenički poziv ne može biti samotnjački, on ne može osjetiti onu depresivnu samoću – iako je i samoća dio našeg najdubljeg iskustva u bilo kojem pozivu kao čežnje za Bogom – ako dopusti da drugi čine dio njegova života, ako se razdaje za bližnjega.

Prisustvujući četirima mladim misama ovoga ljeta, i na kraju na mojoj mladoj misi u Pakracu, 19. kolovoza, gledajući kako nam ljudi prilaze i čestitaju, kako se žrtvuju i pridonose tomu da se ostvari mlada misa, iskusio sam upravo to zajedništvo koje obogaćuje, ali i potiče i poziva na odgovornost. Ta iskustva iz života u obitelji i iz formacije u Družbi želio bih prenijeti i u svoj svećenički život, znajući da nisam ni savršen ni posebno nadaren, ali zasigurno bih htio dati ono što sam i primio, a to su ljubav, služenje, dobrota, skromnost, povjerenje.

Dok pišem ove retke, već sam tri tjedna kapelan u župi Zamet u Rijeci. Za sada sam imao jedan pogreb i krštenje, čuo pokoju ispovijed i odslužio nekoliko misa. Zanimljiv je osjećaj koji me prati ovih dana, a to je pratiti čovjeka na njegovu hodočasničkom putu prema vječnoj domovini, prema Bogu, gdje će svaka naša duboka čežnja biti ispunjena. Biti pratitelj i prijatelj, pomagati drugomu na tom putu, od njegova rođenja pa do smrti, osjećaj je koji me ispunjuje mirom i željom da zaista to i postignem, opravdam, da ispunim taj Božji plan. Ne znam što me sve čaka na tom putu, ali trudit ću se uvjek gledati u Gospodina i u Njega se pouzdati.

MLADA MISA P. STANKA PERICE

VELIKO SLAVLJE NA VIŠKOVU U RIJECI

Tekst Biljane Savić prenosimo iz „Novog lista“ od 12. kolovoza 2018.

Nakon 98 godina u Viškovu je u nedjelju 12. kolovoza slavljenja mlada misa. Mlada misa vlč. Stanka Perice, novog svećenika Riječke nadbiskupije koju je danas slavio u crkvi sv. Mateja u Viškovu, u svojoj rođnoj župi, bila je velik događaj ne samo za njega, njegova majku, oca i sestru, već i za mnoštvo okupljenih vjernika.

Kako je kazao viškovski župnik, vlč. Ivan Nikolić, Bog je odabrao Stanka i ovaj događaj za Viškovo znači da je Bog u konstantnoj relaciji s mještanima Viškova. Stanko je na svoju mladu misu otisao s blagoslovom roditelja Margite i Ivana Perice, praćen u procesiji.

Slobodna volja

Ovo je slavlje svih nas, Stanka i njegove obitelji, i župe, kazao je vlč. Nikolić. Izražavajući radost što može mladomisnika Stanka Pericu pozdraviti u ime župljana njegove rodne župe, vlč. Nikolić je kazao kako su

mnogi vjernici ozbiljno i postojano molili za svećenička zvanja.

– Mnogi su među nama utjecali se Gospo i sv. Mateju, hrabrili tvoje odluke, podržavali ih i poticali na ustrajnost. Danas smo svjedoci uslišanih molitava na tebi, kazao je vlč. Nikolić.

– U svojoj slobodnoj volji odlučio si prepustiti se Gospodinu, a mi kao župna zajednica nastavljamo još većim žarom moliti Svevišnjega da njegova ljubav i milosrđe bude izvor tvoga služenja; Krist uzor u svemu, a snaga Duha Svetoga da te vodi u izvršavanju povjerenog poslanja, kazao je, između ostaloga, vlč. Ivan Nikolić.

Ovaj važan događaj za viškovsku župu financijski je i organizacijski pomogla i Općina Viškovo, potvrdila je to načelnica Sanja Udović. – Crkva Sv. Mateja i naša župa oduvijek je prizivala ljudе i bila u službi naših mještана, polažući vjeru u dobre ljudske vrijednosti i tradiciju našega kraja. Upravo radi toga slavlje mlade mise nakon 98 godina u našoj župi posebno je veselje. Svećenički poziv velika je čast i odgovornost da se vrline dobrote, posvećenosti i istine kao poziv prenose, potiču i motiviraju druge, riječi su kojima je u ime Općine Viškovo načelnica Sanja

Udović uputila čestitke mladom misniku, uz poruku da s istinski otvorenim srcem i uvijek osmijehom na licu služi bogu i ljudima.

– Sigurna sam da će nam crkva i dalje biti mjesto okupljanja, ljubavi, razumijevanja, dobrote i utočište svakom čovjeku, kazala je Udović.

Od početka do kraja

Mladomisnik Stanko Perica istaknuo je kako se prije 25 – 30 godina, kada je sjedio u ovim klupama kao malo dijete, pitao kako je svećenicima za ljetnih nedjelja u tim »haljinama«.

P. Stanko Perica, SJ

CRTICE S MOJE MLADE MISE

Pišem ovaj tekst 12. rujna 2018., točno mjesec dana nakon mlade mise, a osjećam se kao da sam je jučer proslavio. I ne iznenađuje me takva percepcija jer je tako valjda uvijek s onim najvećim životnim događajima. Iako su vremenski kratki, priprema se naizgled proteže u vječnost, a, kada završe, dugo žive u svježem sjećanju. Kao da takvi događaji potječu iz nekoga drugog svijeta, u kojem vrijeme ne teče tako brzo, koje je manje površno i koje životu pruža više prostora za ostvarenje.

– I sada znam da im nije lako. Kažu da čovjek u zadnjim trenucima vidi i osjeti svijest i tijek života od početka do kraja. Ja sam sličan osjećaj tome imao za vrijeme procesije ulazeći u crkvu, videći tolika draga srca i ljudi s kojima sam proveo kraći ili duži dio života, to je zaista bio nevjerojatan i duboko emotivan doživljaj. Sve vas doživljavam i vidim kao da ste došli u moj dnevni boravak, jer ova crkva je moj dom, ja se ovdje osjećam kao doma i od srca vam hvala što se suradnici moje radosti, poručio je Stanko Perica.

U svojem kraju imam privilegij biti okružen izvanrednim ljudima. Ljudima koji me vole i kojima se ja uvijek volim vratiti. Osjećao sam otpočetka da je to njihova mlađa misa. Oni su odradili glavninu posla, a ja sam bio tek „suradnik njihove radosti“ (usp. 2 Kor 1, 24), kako sam uostalom i želio da bude moje mladomisničko geslo. Nosili su me svojim savjetima, poticajima, tolikim uslugama i zapanjujućom dobrohotnošću. Ti dani oko mlade mise bili su mi stoga kao živuće preda-

vanje iz ekleziologije, poduka o tome što znači biti od naroda za narod.

Primarni osjećaj koji takvi događaji bude u srcu jest zahvalnost. Tada otkrivamo koliko dugujemo drugima, koliko je snažna njihova katkad i pritajena prisutnost u našem životu, koliko smo to što jesmo baš poradi njih. Zapamnujuće mi je bilo promatrati i razmatrati koliko mojoj obitelji i prijateljima znače moje ređenje i mlada misa. Moj otac zna komentirati kako mu u posljednje vrijeme učestalo prilaze ljudi i čestitaju mu, a on se osjeća ponosno, ali i pomalo neugodno, misleći da nije on taj koji je zaslužan za to što sam ja stigao do ređenja. Ja mu na to kažem kako može slobodno primati te čestitke u punom opsegu jer je zaslužan mnogo više nego što misli. Osjećam zapravo kako bih ja trebao ići od jedne do druge osobe i pružati čestitke jer su ispunile moj život svakojakim blagoslovima.

Povrh svih tih darova, zadvljuje me i ono što držim posebnim Božjim djelovanjem u mojoj životu u proteklom razdoblju. Osjećam kao da je moja formacija za svećeništvo u određenim trenutcima dobila ubrzanje bez kojega se ne bih osjećao spremnim za ređenje. Mimo vlastita truda i zalaganja, u posljednjim mjesecima pripreme za đakonsko i prezbiterško ređenje, postalo mi je vidljivo da ta moja formacija više ne teče linearно, nego eksponencijalno, odnosno da me Gospodin ubrzano preobražava. Toliko je stvari odjednom sjelo na svoje mjesto, apstraktne su teze postale konkretnе, a bezbrojna su pitanja pronašla svoju svrhu.

To iskustvo nezasluženog darivanja iznimno me hrabri kada razmišljam o svojim budućim poslanjima. Za mnoge sam stvari još nespreman, ali Bog i ne očekuje od mene drugo negoli da budem otvoren za njegovu milost. Ne želi da budem najamnik, nego sin. Nadam se da će upravo to biti temeljni stav mojega svećeništva. „Daj mi samo svoju ljubav i milost i to mi je dosta.“

■ ZNAČAJNE OBLJETNICE ■

P. Sebastian Šujević, SJ

DVA DESETLJEĆA ISUSOVAČKE KLASIČNE GIMNAZIJE U OSIJEKU

Stojim pred baroknim zdanjem u osječkoj staroj Tvrđi pred bastionom VIII. Na zidu pokraj ulaza u dvorište veliki grafit „Val“ (Osječani znaju reći „tamo kod Vala“). Unutar zidina *Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku*.

Navršili smo 20 godina postojanja i dje-lovanja naše škole i želimo vam pri tome reći ponešto o proteklim godinama.

Naša je škola počela je s radom u rujnu 1998. g. u provizornom prostoru. Od proljeća 2001. godine, ugovorom s gradom Osijekom, dobivamo na uporabu dio zgrade u staroj gradskoj jezgri – Tvrđi, gdje smo smješteni i danas. Tu su junački potegnuli naši patri: Pero Mijić Barišić, ravnatelj u osnivanju (zaslužan ponajviše za dobivanje i uređenje prostora); Petar Galauner, legendarni ravnatelj kojeg se dandanas svi rado sjećaju gajeći duboko poštovanje; Mirko Nikolić, koji je svojom duhovnom vertikalom obogatio školu; Ivan Matić, ravnatelj s najdužim stažem u Osijeku (8 godina); Ivica Musa, bez svake dvojbe „najsnažniji“ ravnatelj, i sadašnji ravnatelj Sebastian Šujević.

Kroz Školu su prošli i mnogi katehete: pp. Ivica Hang, Miroslav Čadek, Ivan Matić, Mirko Nikolić, Armando Ilich, Tomislav Špiranec, Mislav Skelin, Ante Topić i sada Hrvanje Mravak. A tu su i poneki magistri – isusovački bogoslovi na pastoralnoj praksi.

Dok ovo pišem, našu školu pohađa 217 zaista darovitih i svestranih učenika te njihovih nastavnika. Uz učenje, bave se sportom, pjevanjem, sviranjem, glumom, plesom, foto-

grafijom, novinarstvom, slikanjem, volontiranjem i raznim drugim aktivnostima kroz izvan-nastavne i izvanškolske sekcije i društva. Tijekom proteklih 20 godina naši su učenici sudjelovali na državnim natjecanjima iz hrvatskoga jezika, engleskog, latinskog, grčkog, te iz povijesti, geografije, astronomije, matematike, kemije, biologije, filozofije, vjeronomuške, informatike, na državnoj smotri *LiDraNo* itd.

Najzapažniji su rezultati osvojena prva mjesta na državnim natjecanjima: Hrvatski jezik – školske godine 2000./01., 2010./11. i 2011./12.; Latinski jezik – školske godine 2012./13.; Grčki jezik – školske godine 2015./16.; Povijest – školske godine 2008./09. i 2015./16.; Geografija – školske godine 2013./14. i 2014./15.; Vjeronomuške – školske godine 2008./09.

Više godina zaredom naš školski list „Semper magis“ kao i *Filmska skupina* sa svojim videouradcima, pozivani su na državnu

■ Tvrđa u Osijeku - sjedište IKG

smotru „LiDraNo“, gdje su dobivali izvrsne kritike. Pjevački je zbor na 61. glazbenim svenčanostima hrvatske mladeži ove godine (2018.) osvojio Zlatnu plaketu, a prošle godine Srebrnu plaketu.

Uz državna natjecanja naši su se učenici natjecali i na međunarodnom natjecanju iz latinskog i grčkog jezika. Film je jedno od područja na kojem su naši učenici postizali zašažene rezultate na državnoj i na međunarodnoj razini. Naša je škola bila organizator 4. međunarodne škole dokumentarnog filma. Dvaput je naša filmska družina sudjelovala u finalu međunarodnog festivala ekološkog filma „Bgreen“ u Portugalu. Filmska je družina osvojila i prvu nagradu za kratki film na natjecaju Ureda za informiranje Europskog parlamenta te je sudjelovala na filmskim festivalima u Karlovcu, Bjelorusiji i Poljskoj.

Naši su učenici sudjelovali u projektu *Euroscola* te *Škola ambasador EU* parlamenta. Isto tako naši su učenici s mentorima sudjelovali na *Festivalu klasičnih jezika i antičke kulture*.

Zapažena su ostvarenja postigli su i naši veći školski projekti u kojima su sudjelovali svi učenici škole, nastavnici i ostali zaposlenici. Nazivi su tih projekata *Kultura antičkog Rima* 2006. g., *Slavonija-plodno tlo za velike ljudе* iz 2007. g., *Olimpska Grčka* iz 2008. g. i *Japan – Približimo istok svijeta istoku Hrvatske* iz 2010. godine. Posjećenost je bila vrlo velika. Od manjih projekata istaknuli bismo mjuzikl *Čudo Božića* izведен na školskoj božićnoj priredbi 2006. godine, *Jedan dan u životu carske obitelji* prikazan na međunarodnom *Etnosusretu* 2006. godine i dvodnevni seminar *Theologija tijela* 2010. godine. Projekti su prigode u kojima učenici mogu učiti, raditi, biti kreativni i kvalitetno se zabaviti. Surađujemo s *Goethe institutom* i partneri smo u PASCH projektu: *Škola prijatelj budućnosti*.

Nastojimo održavati veze s sličnim isusovačkim školama u drugim zemljama pa smo tako surađivali s jednom isusovačkom školom u Danskoj, zatim sa školom u Miškolcu u Ma-

đarskoj te školom Aloisiuskolleg iz Bonna u Njemačkoj. Sada sudjelujemo i u međunarodnom projektu isusovačkih škola Jesuit European Educational Project (JEEP) u kojem je 8 isusovačkih škola iz različitih evropskih zemalja.

Za mnoga izvrsna sadržaja u našoj relativno mladoj školi trebamo zahvaliti nadasve izvrsnim učenicima te marljivijim, kreativnim i predanim nastavnicima.

Malo sam vas izbombardirao informacijama, nemojte mi zamjeriti. Nije to sve, ali to je dokaz srca i duha škole, njezine živosti i potrebljivosti. To je uostalom naše poslanje – izgrađivati ljude živog duha, osjetljive za bližnje, s kreativnom upotrebotom njihovih talenta, otvorene i primljive za nadahnucu 'odozgo' – drugim riječima – kako je to rekao pokojni general Družbe Isusove Peter-Hans Kolvenbach – „ljude za druge“. U tome nam pomaže isusovačka vizija škole sa svojom ignacijskom pedagoškom paradigmom. S jedne strane, to su tri stupa škole: intelektualni odgoj, vjerski odgoj i briga za pojedinca. S druge je strane praktični slijed: iskustvo – razmatranje – djelovanje. Učenik nam je u središtu djelovanja, za njega se borimo i unatoč vlastitim ograničenjima i slabostima, kao i onima koja dolaze po društvu u kojem živimo. To nam je ideal. Prenesem rječnikom rečeno: srce i krvotok škole naši su profesori.

Udjel u našoj ignacijskoj baštini u odgoju i obrazovanju ravrjeđuju naši učenici, profesori, roditelji, a zasluzuju to i grad Osijek i naša Slavonija: da se njome okoriste, oplemene, upoznaju svoju osobnost i istinski identitet te uđu u sve pore društva obnavljajući ga plemenitim duhom koji im Gospodin preko nas udjeljuje.

Mnogi su naši učenici već sklopili brak i izgrađuju svoje obitelji. Mnogi su završili fakultete i pronašli sebe u raznim zanimanjima, zvanjima i poslanjima. Oni su velika vrijednost ove škole i bogatstvo za hrvatski narod i društvo.

Proslava 20-godišnjice osnutka IKG-a u Osijeku

Dvadeseta obljetnica Isusovačke klasične gimnazije u Osijeku proslavljenja je 19. ožujka o. g. na blagdan sv. Josipa, zaštitnika škole. Slavlje je započelo misom u crkvi sv. Mihaela u Tvrđi, koju je predvodio nadbiskup u miru, mons. Marin Srakić.

Tri su se govornika osvrnula na proteklih 20 godina – Željka Mihić, učenica prve generacije, s. Marija Stela Filipović, koja od prvih dana predaje hrvatski jezik i književnost, te najdugovječniji ravnatelj škole – p. Ivan Matić, koji je školom upravljao u razdoblju od 2002. do 2010. godine.

Misi i proslavi nazočili su uz p. Dalibora Renića, provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, Sanda Filipović, v. d. pročelnika Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu,

štport i tehničku kulturu OBŽ-a, te Davor Brust, voditelj Odsjeka za prosvjetu, tehničku kulturu, djecu i mladež Grada Osijeka. Proslava je nastavljena kroz neformalno druženje uz tamburaše i domjenak u dupkom punom potkovlju škole, gdje su se okupili brojni sadašnji i bivši učenici i djelatnici škole te njihovi gosti, piše *Glas Slavonije*.

50. OBLJETNICA STUDENTSKE ZAJEDNICE MLADIH JORDAN 1969. – 2019.

Dr. sc. Vladimir Lončarević

ZA KRŠĆANSKU PERSPEKTIVU LJUDSKOSTI

„Hrvatsko proljeće“ pojam je što ga vežemo ponajprije za politička događanja 1971. g. No ima „hrvatsko proljeće“ što mu prethodi, gotovo nepoznato, ali dugoročno važnije – proljeće buđenja Crkve u Hrvata po mladima. Naime, u vrlo skućenim okolnostima ondašnjih društvenih sloboda u bivšoj državi, u drugoj polovici šezdesetih godina, na valu koncilske obnove, rađaju se diljem domovinskoga prostora zajednice mladih, najčešće pri redovničkim zajednicama. One su, naime, imale najveći organizacijski, intelektualni i duhovni kapacitet podržati i pratiti taj novi zanos mladih u življenu vjere.

Prva generacija

Tako je i proljeće godine 1969. u Župi Bezgrješnog Srca Marijina na Jordanovcu započelo drukčije nego obično. Crkva je najednom oživjela! P. Ivan Fuček, tada još mladi profesor na Filozofsko-teološkom institutu, okuplja početkom ljetnoga semestra troje mladih studenata: Mariju Šerbedžić, Mariju Zbodulju i Ivicu Hanga. Bila je to jezgra buduće studentske zajednice ili zajednice mladih vjernika, kako se već kada nazivala. Istarska novost i – iznenadenje! Nije tu dakako bilo nikakva formalnog učlanjenja niti ga je moglo i smjelo biti. Iako se novost nije širila

■ Proslava 20 obljetnice zajednice "Jordan" na Fratrovcu 1989. g.

„mrežama“, nije trebalo dugo da se pročuje. I privuče! Dolazili su većinom studenti iz raznih krajeva domovine, od Dubrovnika do Đakova i Osijeka, ali bilo je i domaćih „Lašćinaca“. Zajednica je u samo nekoliko tjedana narasla na dvadeset-trideset članova, a potom i do dvjestotinjak. Dobrotom ondašnjeg župnika p. Stjepana Katulića, koji se odrekao svojeg ureda i spavaće sobe, proširena je mala sobica na međukatu da bi bilo mjesta. Povremeno, kad su dolazili neki ugledni gosti, predavanje bi se održalo u blagovaonici Kolegija. Uveo se, uz četvrtak, dodatni termin susreta

utorkom. I isusovački bogoslovi bili su radoviđeni na vjeroučnim susretima – rasli su zajedno s laicima u vjeri. Crkva je bila u podrumu, sve je u materijalnome smislu bilo skučeno i stisnuto, ali bilo je mnogo srca, idealizma, entuzijazma i optimizma. A to se prenijelo i na Kolegij i Župu, iako, kad se danas gleda, sve je to bilo poremetilo uobičajen život redovničke i župne zajednice. Trebalо je mladima napraviti mjesta i imati strpljenja.

Vjeroučnik četvrtkom bio je prvi i najširi krug okupljanja. Nakon vjeroučka sudjelovalo se na sv. misi. Prva generacija, čije se tra-

■ Prva generacija "Jordana" na duhovnoj obnovi u Krašiću 2015.

■ Tako smo izgledali prije 4 desetljeća

■ Promocija prof. dr. Hrvoja Domitrovića, 1987.

janje računa približno do 1976. godine, čvrsto je na tome ustrajala, dok je u drugome naraštaju, koji se počeo oblikovati 1977, potrajavši približno do 1985., liturgijsko središte misa mladih nedjeljom u 11 sati.

Vjeronaučna su predavanja bila u svakom pogledu „na visini“. Isusovački Kolegij nije oskudjevao „imenima“, a dolazili su i profesori izvana, pa i iz inozemstva. Neka su predavanja pripremali članovi zajednice, npr. o enciklici „Humanae vitae“. Teme su raznovrsne: teološke, filozofske, eklezijalne, socijalne, kulturnalne... Nakon vjeronauka mlade

■ Katehete „Jordana“ na 20. obljetnici: pp. Ivan Fuček, Tonči Trstenjak i Ivica Hang

rado posjete urednici Života pp. Vatroslav Halambek i Rudi Koprek, zaigra se stolni tennis, razgovara, planira,... Politika tada, razumije se, nije mogla u „butigu“. Znalo se zapjevati „Vilu Velebita“, „Marjane, Marjane“ (onu verziju s imenom Isusovim), „Glasna, jasna“, pa i „U boj, u boj“..., ali pazilo se što se priča jer je uvijek postojala opasnost da netko „слуша“. Patri su znali da je najvažnije sačuvati mlade za budućnost, no znali su istodobno njegovati žar patriotizma. Budući da su članovi većinom bili studenti, pazilo se na ustrajnost u studiju, osobito ako bi tko „zaopeo“, a

■ Ljetovanje u Slatnom 1981.

■ Ljeto 1982.

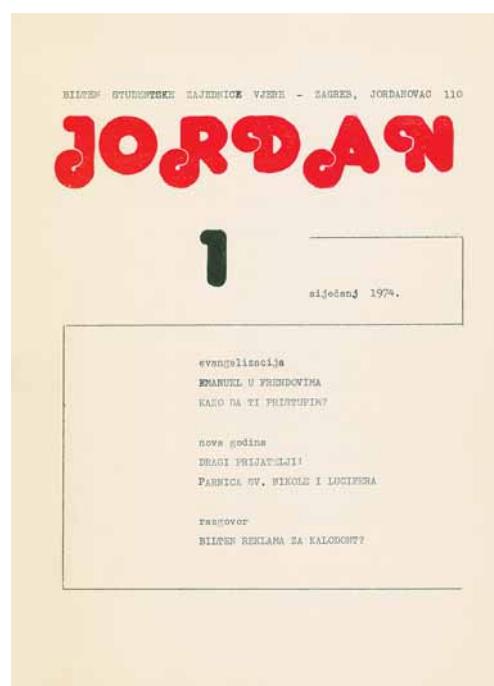
■ Na Kalniku 4. svibnja 1980.

poticalo se i na poslijediplomsko usavršavanje, uz opće uvjerenje da se treba spremati za budućnost u kojoj će biti više slobode.

S vremenom, osim karitativnog djelovanja (suradnja s fondom „Gladno dijete“) aktivnosti bujaju: osniva se zbor mlađih, tada popularno nazvan „Moljeći“, započinje praksa molitve ponedjeljkom, molitve spontane, ali i vodene razmatranjem Sv. pisma. Redovite su godišnje duhovne vježbe, zapravo trodnevne obnove u Opatiji, odlazi se na zajednička ljetovanja, prvo Murter, pa Dubrovnik. Česti su izleti na Sljeme pješice (osobito na polnočke u kapelicu Majke Božje Sljemenske), odlazi se u kazalište i na koncerte, rado se zaigra nogomet, slave se rođendani, imendani, diplome... Zajednica odlazi na subotnju sveučilišnu misu (utemeljenu 1900. na Prvom hrvatskom kataličkom sastanku!) u crkvu svete Katarine na Gornjem gradu, gdje se članovi druže s mlađima iz drugih zajednica, polazi se na zajednička hodočašća mlađih grada Zagreba u Mariju Bistricu – do Kaštine ZET-ovim autobusima, dalje pješice – a mnogima se u sjećanje urezju godišnja pješačka noćna hodočašća u Mariju Bistricu, gdje se nakon cijele noći hoda i rane mise još smoglo snage i za nogomet.

Studentski list „Jordan“

Godine 1974. pokrenut je list „Jordan“, prvo „bilten Studentske zajednice vjere“; pa „vjesnik Studentske zajednice vjere“, zatim

■ Prvi broj lista "Jordan" 1974. g.

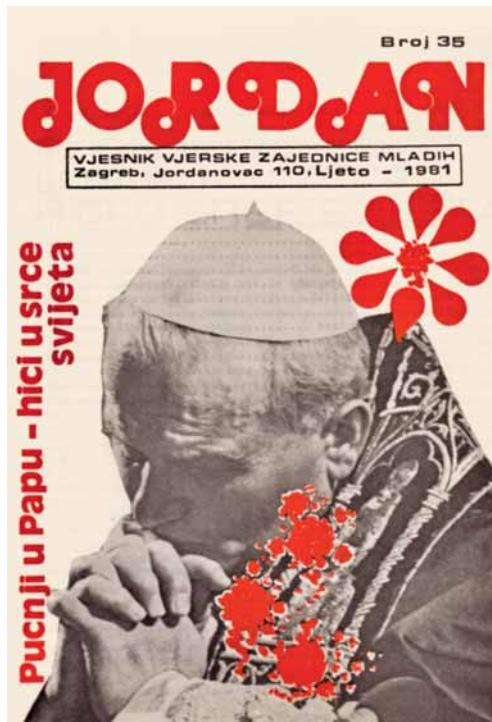

■ S proslave 20. obljetnice zajednice "Jordan" 1989. g.

"vjesnik Vjerske zajednice mladih". List je zapravo udario pečat svim aktivnostima jer ih je zabilježio, kritički propitivao i usmjerivao. Bio je svojevrsno ogledalo Zajednice u Župi i šire. I imao je odjek!

Sjećamo se, uz ostale, poticajnih pisama nadbiskupa Kuharića, biskupa Kosa, Škvorca i drugih. Prvi je urednik 1974. i Ivo Martinović, a poslije Marijan Križić Damir Zorić, Vladimir Lončarević, Hrvoje Domitrović, Dorotea Bujanović, Ivica Relković, a Tomislav Salopek, iako nigdje potpisana kao urednik, sve vrijeme "vuče" velik dio poslova. Prvi se brojevi tiskaju "šapirografska", a slaganje lista na stolu za stolni tenis, uz redovitu kutiju keksa u središtu, i danas budi živopisna sjećanja.

Godine 1979. prijeći će se na ofsetni tisk. U brojevima izdanim 1989. – 1994. urednici su Mladen Jugović, Miroslav Artić, Marko Ružić i Ivana Bakija, a Hrvoje Lončarević urednik je posljednjih dvaju brojeva 2012. – 2013., kada je izašao za sada posljednji 73 (75). tiskani broj „časopisa Zajednice mladih Jordan“. U godinama redovita izlaženja do 1986. izlazio je povremeno, tri do pet puta godišnje, o početku i kraju akademske godine te o Božiću i Uskrsu, katkad kao dvobroj ili s međubrojem u veljači. Objavljaju se crtice, pjesme, filozofski eseji, meditacije. U središtu je „Dnevnik zajednice“, u kojemu su pozorno, s humorističnom potkom, bilježene sve aktivnosti, pa je to dragocjen izvor za rekonstruk-

ciju bogatog duhovno-crкvenog i društvenog života Zajednice.

Treba reći da su u „Jordanu“ stasala književna imena Stjepana Lice, Tomislava Salopeka, Darka Gobca, Josipa Sanka Rabara, Vladimira Lončarevića i brojnih drugih koji su ostavili ili još ostavljaju trag u hrvatskoj crkvenoj i društvenoj publicistici, znanstvenoj i kulturnoj javnosti, novinstvu i izdavaštву. [O tomu zainteresirane upućujemo na članke: „Jordan — kršćanska radost rijeći“, *Obnovljeni Život*, 45(1990)3. i „Literarni značaj Jordana“; *Obnovljeni Život*, 49(1994)4.]

Vrijeme teče i članovi prve generacije zajednice završavaju studije, odlazi se u vojsku, sklapaju se brakovi, neki se odlučuju za zvanja: Ivica Hang i Marijan Steiner postat će isusovci, Ana Kekić poći će u Misionarke ljubavi, Damir Perica u karmeličane, Darka Pavešić u bosonoge karmeličanke. Naraštaj je to koji je doživio i, nasreću, bez većih posljedica, preživio „hrvatsko proljeće“, a neki će biti politički

aktivni devedesetih, neki su i danas. Ne smijemo zaboraviti župnike, od prvoga koji je mladima širom otvorio vrata Stjepana Katulića, preko Adama Periškića, Ivana Dračka, Petra Sabolića, Franje Korade, do Ivana Tamobolaša, Blaženka Nikolića, Ivice Muse...

Druga generacija

Sredinom sedamdesetih na srednjoškolski vjerouauk pomalo dolaze mladi, većinom s teritorija župe. Za njih je centripetalna točka ljetovanje u Dubrovniku 1976. – ujedno svojevrstan oproštaj prve generacije. Većinom su još srednjoškolci, koje vodi agilni p. Tambolaš. P. Fuček odlazi u Rim, a kateheta studenata bit će sljedeće tri godine, do 1979., p. Tomislav Slokar. Brižan za svakoga, posvećivao se uključivanju novih članova, a volio je pjevati pa se nakon vjerouauka često zapjevalo u širokom repertoaru od prepjevanih gospela, narodnih i starogradskih pjesama do opernih arija. Naslijedit će ga kao kateheta 1979. – 1982. p. Tonči Trstenjak, agilni organizator i motivator. Ušavši u već formiranu zajednicu, dao joj je „dodanu vrijednost“ or-

ganizacijskim entuzijazmom i motivatorskim duhom. U tom razdoblju od 1976. približno do kraja 1984., nastavljaju se sve uobičajene aktivnosti, slave se Nove godine, pridodaju izleti automobilom u Ozalj, Desinić, Kalnik (1980.), Lobot (1981.), Trakošćan, , Sljeme... Nakon triju zajedničkih ljetovanja u Dubrovniku (1976. – 1979.) ide se 1980. u Slano pa 1981. i 1982. na Šoltu. Ljetovanje u Vepricu 1983. vodi p. Sremić.

Pater Trstenjak uvodi „Tribinu četvrtkom“ – svaki sudionik dobiva sažetak teme, odnosno izlaganja i pitanja za raspravu, uvodi offsetni tisak „Jordana“, čime diže kvalitetu jer su mogući i likovni prilozi, a naslovica je u boji. Zbor još za vrijeme p. Slokara mijenja ime u „Crkveni miševi“. Pjeva se nedjeljom na misi, odlazi se na mlade mise u Borovicu, Suboticu, Sivac, Srijemske Karlovce, Gornji Zovik...

Kada je vođenje zbora preuzeo p. M. Steiner, tada bogoslov, kvaliteta je sve bolja, pa se nastupilo na prvom i drugom Uskrsfestu. Organiziraju se priredbe za roditelje: skečevi, pjesme, recitacije...

■ Druga generacija na Sljemenu

Kao odjek toga veterani druge generacije zajedno s njihovim nekadašnjim katehetom p. Tončijem Trstenjakom, s uspjehom su 2013. – pod režijskim vodstvom Krešimira Tičića – priredili predstavu „Svaka sličnost sa stvarnim roditeljima je slučajna“ autora Vladimira Lončarevića, kojom su reminiscirali nekadašnje priredbe.

U jesen 1982. Zajednicu preuzima p. Nikola Stanković, ušavši u uhodanu dinamiku, što traje do 1984, kada neki „lidi“ druge generacije odlaze na odsluženje vojnoga roka, članovi diplomiraju, neki su već stupili u brak i Zajednica se pomalo osipa. Mlađi, rođeni sredinom šezdesetih, nastoje održati aktivnosti, ali teško ide, pa se i „Jordan“ 1986. godine gasi, i ta generacija, koja je trebala biti svojevrstan most prema mlađima, pomalo nestaje.

S druge strane, prave se prve bilance: na Fratrovcu se u jesen 1988. velikim susretom obilježava 20. obljetnica zajednice, o čemu izlazi i poseban prilog u *Obnovljenom Životu* 1990., uz ostalo i članak „Dvadeset godina zajednice mlađih na Jordanovcu“ (45/1990/4). Nakon proslave 1988. uvode se

„višegeneracijski“ susreti dvaput godišnje. Takozvani proljetni i jesenski susreti. Svaki susret ima karakter male duhovne obnove. Susreti se održavaju i izvan Zagreba, a u pravilu vode ih oci isusovci. Svegeneracijska zajednica se povećava jer se „u rad“ uključuju cijele nove obitelji, tako i supružnici koji nisu bili članovi Zajednice. Ti susreti čvrše su vezali članove prve i druge generacije. Za kontinuitet i organizaciju svegeneracijskih susreta iznimno je zaslužan, odmilja, naš „prof“, p. Ivica Hang.

Treća generacija

Kada se godine 1989., nakon što je neko vrijeme proveo u službi duhovnika sjemeništu u Dubrovniku, p. Ivica Hang opet vratio u Zagreb, morao je kao kateheta mlađih započeti ispočetka. Obnavljaju se vjeronauk, „Jordan“, molitva i zbor. Lijepo se radi, možda ne s toliko aktivnosti kao prije, broj članova ne broji se u desetcima, ali kvaliteta rada u sve-mu je na visini. No dolazi rat, p. Hang će otići u Sarajevo, pa će i taj naraštaj ostati bez nasljednika.

■ Mlada misa Ivice Hanga u Srijemskim Karlovcima 1981.

Radio Marija

Zanimljivo je pripomenuti da će neki od članova te generacije i starijih članova (Lončarević i Relković) biti među osnivačima Radija Marija. Godine 2002. Ivica Relković, tada predsjednik Udruge Radio Marija, i Bernard Gršić, zamjenik predsjednika Udruge i šef tehnike (član treće generacije Jordana), preselit će „Radio Mariju“ s Kajzerice na Jordanovac u prostore nekadašnje „podrumske crkve“. Naš Hrvoje Domitrović tada će biti glavna osoba u projektiranju i izvedbi akustičke radiostudija.

Četvrta generacija

Nakon petnaestak „mršavih godina“, potkraj prošloga desetljeća počinje se organizirano oblikovati nova generacija, izrasla iz zbora. Vode je pp. Armando Illich, Tvtko Barun, Sebastijan Šujević i Mate Samardžić. Vjerouauk petkom, zbor, molitva, misa mlađih (sada večernja), izleti na Sljeme, ljetovanja, većinom na Modravama, gotovo svakodnevna druženja u „klubu mlađih“, župnoj prostoriji prenamijenjenoj za mlađe, da bi napisljektu bio obnovljen i „Jordan“ u dva tiskana izdanja i nekoliko elektroničkih.

Osobitost je te zajednice što je dijelom čine djeca bivših članova, većinom iz druge generacije. Oni rado sudjeluju i na Svjetskim danima mlađih, odlaze na „tezeovske“ dočeve Nove godine diljem Europe, organiziraju dočeve Nove godine i maškare, sudjeluju i na Susretima hrvatske katoličke mlađeži, na hodočašćima vjernika grada Zagreba u Mariju Bistrlicu, a skloniji društvenom angažmanu sudjeluju u „Forumu plus Hrvatska“. Neki se angažiraju u tzv. civilnim udrugama kao što je Svjetski savez mlađih Hrvatska. Većina je već završila studije, neki su stupili u brak, a bilo je i duhovnih zvanja. Marko Petričević odabrao je redovničko zvanje – biti isusovac; dok je Domagoj Duvnjak nedavno zaređen za đakona Riječke nadbiskupije. Želimo im da ustraju... I već sada možemo reći, premda su još na početku, Bog nije študio na talentima. O njima ovisi koliko će ih i kako dalje razvijati i usmjerivati.

Zaključne misli

Zajednica Jordan tijekom pola stoljeća imala je, razumljivo, razdoblja uspona i pada. Svaka je generacija imala svoju „priču“ i dinamiku razvoja, rasta i zamiranja, kao i dinamiku odnosa nakon „odlaska u život“.

Generacija 21. stoljeća posve je nova „priča“ jer je velikim dijelom nastala bez osjećaja izravnog kontinuiteta, dok je, s druge strane, nosila „gen“ roditelja iz prve i druge generacije. No jedno je svima zajedničko: „krugovi“ od kojih se sastojala – čvrstu jezgru i prstene više ili manje pričvršćenih joj članova. Neki su je osjećali kao proširenu obitelj, neki samo kao prolaznu postaju. Mnogi članovi ostali su povezani sa svojim katehetama.

■ Četvrta generacija 2004. u Šibeniku na Susretu HKM

■ Glumačka družina "Jordanovački mališani" sastavljena od roditelja četvrte generacije "Jordana" i njihovog katehete p. T. Trstenjaka u scenskoj priredbi autora Vladimira Lončarevića "Svaka slučajnost sa stvarnim roditeljima je slučajna". Premijerna izvedba pod redateljskim vodstvom Krešimira Tičića dogodila se na Jordanovcu 25. svibnja 2013.

Što je ostalo? Redovnička i svećenička zvanja, brakovi, brojna djeca i unuci... Zajednica je dala vrijedne radnike i službenike, ugledne liječnike, pravnike, odvjetnike, nastavnike i sveučilišne profesore, uspješne poduzetnike... Mnogi su magistrirali i doktorirali. Neki su imali ili imaju odgovorne javne dužnosti u državnoj i lokalnoj upravi, na sveučilištima, u tvrtkama, političkim strankama, medijima, pokretima, udružama... Zajednica je dala potpredsjednika Vlade RH, ministre i pomoćnike ministara, saborske zastupnike, veleposlanike, državne tajnike, predstojnike raznih ureda, gradonačelnike, savjetnike i pomoćnike savjetnika Predsjednika Republike; savjetnike predsjednika i potpredsjednika Vlade RH te nekih iminstara. Treba spomenuti i načelnike, predstojnike sveučilišnih katedri te predsjednike uprava velikih tvrtki... Neki će nešto od toga tek postati.

Sve to nije slučajno: oci isusovci znali su koliko je važno razvijati osjećaj odgovornosti

i zauzetosti, od najmanjih stvari do najvećih, ne samo crkvene – za liturgijski, molitveni i karitativni život – nego i društvene, biti тамо gdje se odlučuje... i odlučivati. Mnogi su po naravi imali zdravu ambiciju i želju za afirmacijom, a oci isusovci znali su tomu dodati svoje „magis“, potičući mlade umnažati talente i ulagati sebe u dobro bližnjih i naroda, Crkve i domovine.

Surađivalo se i s drugim zajednicama mladih katolika, pa se u širokim međusobnim kontaktima i danas rađaju brojne crkvene i društvene inicijative „ad maiorem Dei gloriam“.

Ostala je i međusobna solidarnost. Mnogi su se bračni parovi upoznali u Zajednici, brojna su kumstva i prijateljstva. Mnogi su povezani na razne načine, uskaču jedni drugima u pomoć i na uslugu kad god je potrebno. Unatoč razlikama i, nerijetko, godinama razdvojenosti sve veže kršćanski osjećaj privrženosti. Uglavnom, uvijek se može okrenuti telefon i popiti kavu, kao da smo se jučer rastali. Time se daje živi primjer kršćanske perspektive ljudskih odnosa.

Pedeset godina je prošlo i sve nam je češće moliti za bolesne, pa i pratiti ih na sprovidima na vječna počivališta. Ljudskim mjerilima gledano, prerano su otišli pred nama p. Tomislav Slokar, Ružica Šarić, Ivica Bubnjar, Darka Pavešić, Joža Vajda, Damir Ferić, Jure Radić, Hrvoje Domitrović, Tomo Čajkovac te supružnici članova i članica Jordana: Stjepan Popinjač, Stjepan Župančić, Petar Kocijan,... Njihova vjera Gospodinu je znana, a mi vjerujemo da žive u Njegovoj ljubavi.

Ostaje nam sjećanje na prošlost, ali pogled upiremo u budućnost. Nosimo u srcu dobro Crkve i domovine, kojima smo, svatko na svoj način – prema Božjemu pozivu, talentima i životnim prilikama – služili, služimo i služiti nam je do Božje volje. A kad izvršite sve što vam je naređeno, recite: „Sluge smo beskorisne! Učinimo što smo bili dužni učiniti!“ (Lk 17, 10). Bogu hvala na svemu!

Ivan Sigmund, SJ

STOTA GODIŠNJICA ČASOPISA ŽIVOT - OBNOVLJENI ŽIVOT

U doba raspada Austro-ugarskog carstva i njegovih vrijednosti nakon *Prvoga svjetskog rata*, u početcima stvaranja nove državne tvo-revine, u vremenu jačanja protuvjerskog duha, o. Miroslav Vanino uz potporu svoje isusovačke subraće kao profesor na Visokoj bogoslovnoj školi u Sarajevu, zabrinut za budućnost hrvatske mladeži daje se na izdavanje časopisa *Život, List za unutarnju kulturu*. Svrha novog časopisa vidi se iz uvodnika pr-vog broja „Što hoćemo?“. To bi trebala biti potpora ljudima u razumskom obrazlaganju i produbljivanju vjere, s osvrtima na događanja u kulturi i svijetu.

Prvi broj *Života* izlazi u Sarajevu u listopadu 1919. Odmah je doživio za ono doba velik uspjeh. Diljem ondašnje države raspačano je svih 1500 primjeraka.

Tijek časopisa *Život* od 1919. - 1945.

Život je nastavio redovito izlaziti: u početku 10 puta „u školskoj godini“. Poslije se učestalost izlaženja smanjivala od 10 do 6 brojeva. U vrijeme ratnih četrdesetih godina izlazila su samo 2 ili 3 broja.

Tijekom razdoblja od osnutka do obustave izlaska 1945. izmijenila su se petorica urednika: oo. Miroslav Vanino, Ante Alfirević, Karlo Grimm, Stjepan Poglajen, Ivan Kozelj i Franjo Krautzer.

Nakon o. M. Vanina, od 1922. urednik o. A. Alfirević uvodi rubriku *Fiat Lux*. Tu se s naglašenim apologetskim pristupom obrađuju konkretnе prilike u književnosti, društvenim pokretima i različitim pojавama u javnom životu, kao i u nastupima nekih pojedinaca. O

■ Naslov prvog broja "Života" 1919.

■ o. Miroslav Vanino, pokretač "Života"

■ P. Rudolf Brajičić

tome detaljnije piše o. Brajičić 1994. g. u svojem osvrtu uz 50. obljetnicu izlaženja *Života – Obnovljenog života*

Za urednikovanja o. Karla Grimma časopis poprima više psihološko-filozofski karakter te se često kritički osvrće na tadašnje stanje u sovjetskoj Rusiji.

Kad je o. S. Poglajen preuzeo uredništvo, nastavilo se s naglašenom socijalnom problematikom za izgradnju Krista u srcima, u domovima i društvenom poretku Hrvatske, posebno se osvrćući na komunizam i njemački nacionalsocijalizam. Zbog toga je zbog članka *Dokumenti govore* godine 1938. zaplijenjen 9. i 10. broj *Života*.

Pred naletom nacionalsocijalizma i njemačke okupacije 1941. o. Poglajen mora bježati i skrивati se pa te godine urednik postaje o. Ivan Kozelj.

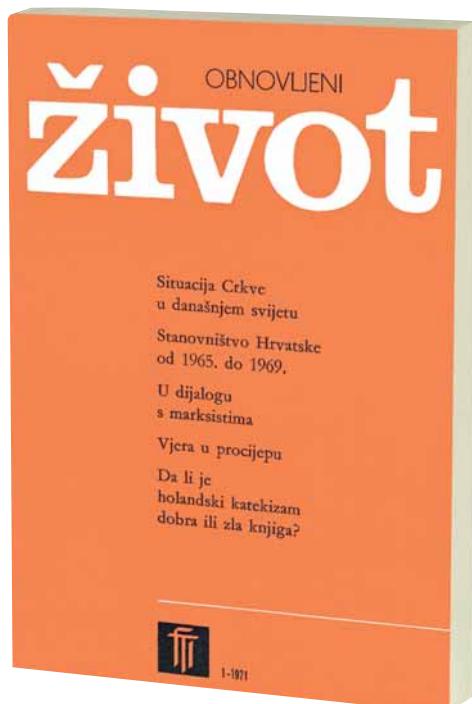
Posljednji urednik, o. Franjo Krautzer, bio je to samo godinu dana. Zadnji je broj *Života* kao dvobroj 3. – 4. izašao 1944. Nakon osvajanja vlasti komunistički vlastodršci su 1945. g. onemogućili izlaženje vjerskog tiska.

Novi početak – *Obnovljeni Život*

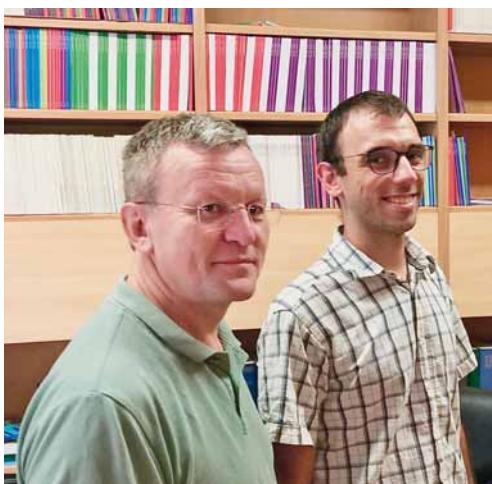
U listopadu 1967. inicijativom o. Rudolfa Brajičića počinje se s izdavanjem *Gospinog ognjišta – časopisa za kršćanski život*. Bila je to izgledom i testovima hrvatska inačica časopisa *Foyer Notre Dame* koji je u Belgiji izdavao

o. Fernand Lelotte, SJ, a koji će po njegovu dopuštenju služiti kao izvor i nadahnuće za slične priloge na hrvatskom jeziku.

Već nakon tri godine, koristeći se slobodnijim duhom „hrvatskog proljeća“ 1971. g., o. Rudolf Brajičić s grupom otaca i skolastika počinje s inicijativom obnavljanja nekada uspješnog časopisa *Život*. Kako je u to je vrijeme u

■ Prvi broj "Obnovljenog života" 1971.

■ Urednik OŽ p. Tadija Milikić i njegov pomoćnik s. Ivan Sigmund

Sarajevu već izlazio časopis pod tim imenom, trebalo je izmisliti novo ime. Novi je časopis je dobio ime *Obnovljeni život*. Prvi glavni i odgovorni urednik bio je sam o. R. Brajičić, a brigu oko tiska, lekture i distribucije vodio je o. Rudolf Koprek. Izdavač je od početka pa do danas Filozofsko-teološki institut DI.

Godine 1971. – 2019.

Obnovljeni život od samog početka 1971. izlazi 6 puta godišnje, od 1981. g. tiska se 5 puta godišnje, a od 1998. g. sveden je na 4 broja godišnje. Tijekom tog razdoblja izmijenilo se dosta urednika. Desetak godina, tj. sve do 1981. glavni i odgovorni urednik bio je o. Rudolf Brajičić, a nakon njega slijede redom: oo. Radojko Karaman, Franjo Pšeničnjak, Valentin Pozaić (zamjenik o. Vatroslav Hambek), Tonči Trstenjak, Ivan Koprek, Josip Jelenić, Ivan Šestak, Tadija Milikić, Marijan Steiner, Dražen Volk i sada po drugi put T. Milikić.

Časopis *Život – OŽ* tijekom svojega trajanja napravio je zaokret od osnovne ideje *Lista za unutarnju kulturu* pretežno duhovno-apologetskog usmjerjenja, preko *Dvomjesečnika za religioznu kulturu* od 1971., do današnje preobrazbe u *Časopis za filozofiju i religijske znanosti*. Želimo mu dug i uspješan život!

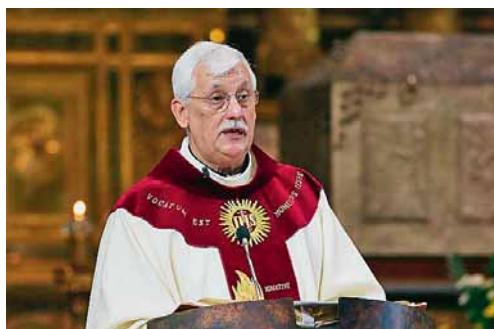
Svi članci *Obnovljenog života*, osim u tiskanom izdanju, sada su dostupni i u digitalnom obliku na web-adresi: <http://hrcak.srce.hr/obnovljeni-zivot>.

■ VIJESTI IZ DRUŽBE ISUSOVE ■

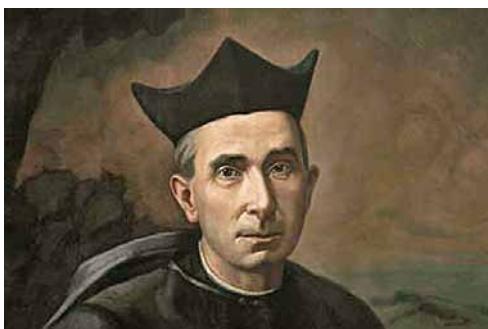
Posjet o. Generala Hrvatskoj

Vrhovni poglavac Družbe Isusove o. Arturo Sosa boraviti će u Hrvatskoj od 21. do 23. ožujka 2019. U toj će prigodi sudjelovati na svečanoj proslavi 350. godišnjice Zagrebačkog sveučilišta i posjetiti isusovačke zajednice u Zagrebu i Osijeku.

Novi isusovački blaženik Tiburcije Arnaiz Munoz

U Malagi (Španjolska) 20. listopada o. g. blaženim je proglašen isusovac o. Tiburcije Arnaiz Munoz. Živio je od 1865. do 1926. Bio je revan pučki misionar i promicatelj ideje da laici sudjeluju u širenju vjere.

Otvorene projekta Loyola Tranzit u Prizrenu

Od 19. rujna 2018. jedna od najboljih obrazovnih inicijativa na Kosovu ima nove prostore. Uz sudjelovanje brojnih časnih gostiju, otvorena je nova zgrada projekta Loyola Tranzit u Prizrenu, s velikom zabavom za mlađe i stare. „Tranzit“ je naziv susjedstva u blizini autoceste, gdje žive uglavnom velike, ali siromašne obitelji romskog naroda Ashkali. Obrazovanje većine djece koja ondje žive bilo je slabo, zapravo nepostojeće, a i kontakt s bolje stojećim skupinama u gradu nije ništa bolji.

No, u blizini naselja nalazi se uspješna privatna srednja škola s internatom, a vode je isusovci. Zove se Loyola Gymnasium. Jedno od načela isusovačke pedagogije jest da učenici – često iz bolje stojećih obitelji – moraju doprinositi zajednici u kojoj žive, osobito pomagati siromašnima. Iako su djeca u gimnaziji Loyola iz raznih naroda i vjera (većinom

muslimani kao i Kosovo u cjelini), donedavno nisu imali nikakav kontakt s djecom u Tranzitu, kao ni njihove obitelji. Zato je pokrenuta inicijativa da isusovački učenici pomognu pripremiti za redovito školovanje dječu iz Tranzita. Učenici za učenike, djeca za djecu. Prije dvije godine započet je projekt organiziranja predškolske nastave za romsku

djecu, a poseban „mamac“ bila je glazbena škola. Tijekom tih nekoliko godina gotovo sva djeca iz Tranzita započela su redovito školovanje, što će im, naravno, omogućiti sređeniji život u budućnosti.

Osobito je za to zaslužan Moritz Kuhlmann, mladi njemački isusovac, koji od ove jeseni nastavlja studirati u Innsbrucku. Poseban su doprinos dali učenici i bivši učenici isusovačke škole Kalksburg u Austriji, koji su donirali svoje stare instrumente, naravno, dostavivši ih u izvrsnom stanju, spremne za veselu svirku.

U početku se program provodio u uznajmljenoj nedovršenoj kući, koja nije odgovarala potrebama. Konačno, zahvaljujući dobročiniteljima iz raznih zemalja izgrađena je i otvorena nova zgrada projekta Loyola Tranzit. Otvorenu su nazočili čelnici Republike Kosova, predstavnici vjerskih zajednica, uklju-

čujući pravoslavne monahe iz manastira Dečani, isusovački provincijali Njemačke i Austrije, predstavnik hrvatskog provincijala i brojni drugi gosti. Zgradu je blagoslovio katalički župnik i dekan grada Prizrena.

Inače, u Prizrenu isusovci od 2005. godine vode gimnaziju i internat Loyola Gymnasium. Osnovna škola Loyola Shkolla Fillore u središtu grada Prizrena započela je s radom 2013. godine. Ove godine pridružila se predškola Loyola Tranzit, a u pripremi je osnivanje više škole Loyola Profesionale, koja će započeti s programom mehatronike. Cilj tih sestrinskih institucija jest pomoći narodu Kosova da svojim snagama gradi društvo s europskim vrednotama, a i da pomogne malobrojnim katolicima Kosova da steknu priznato mjesto u zemlji te da pridonesu izgradnji društva svojim kršćanskim vrednotama.

Škole su osnovali i vode njemački isusovci, uz pomoć donatora iz Njemačke – trenutačno je rektor p. Axel Bödefeld. U jednom razdoblju članovi zajednice bili također isusovci Hrvatske provincije, čijem prostoru Kosovo pripada. Ove jeseni pristigli su bogoslov Lukas Kraus iz Njemačke i p. Friedrich Sperringer iz Austrije. Nakon 40 godina službe u Beču, p. Friedrich je otvorio novu avanturu svojega života, s punom isusovačkom raspoloživošću da ide onamo gdje je veća potreba, makar morao naučiti albanski jezik i prilagoditi se sasvim novoj kulturi.

P. Tomislav Špiranec, novi doktor teologije

Isusovac Hrvatske pokrajinе Družbe Isusove p. Tomislav Špiranec postigao je doktorat iz teologije na Isusovačkom teološkom fakultetu Sveučilišta Santa Clara u Berkeleyu u Sjedinjenim Američkim Državama. Disertaciju pod naslovom „Vrline/paramitas: Sveti Ignacije Loyolski i Santideva kao prijatelji na putu života“ obranio je 19. travnja 2018. pred četveročlanim povjerenstvom: dr. Eduardo Fernandez S.J. – mentor disertacije; dr. Ronelle Alexander s CAL Berkeley – za hrvatski kontekst teze; dr. David Gray sa Sveučilišta Santa Clara – za budizam; Hung Pham, S.J. – za ignacijsku duhovnost.

U doktorskom je radu proveo komparativno istraživanje o njegovanju vrlina u kataličkoj duhovnoj tradiciji i savršenosti (paramitas) u mahajanskoj budističkoj tradiciji, pod vidikom duhovnih potreba suvremene hrvatske mladeži. Usporedba je učinjena kroz istraživanje dvaju ključnih tekstova: *Duhovnih vježbi* Ignacija Loyolskog iz 16. stoljeća, Baska, katolika i utemeljitelja Družbe Isusove, te *Put bodhisatve (Bodhicaryavatara)* Shan-

tieve, indijskoga mahajanskog monaha iz 8. stoljeća.

Iako se dvije tradicije radicalno razlikuju na razini doktrinarnih prepostavki i konačnog cilja, dijele mnogo toga na razini prakse vrlina/savršenosti, koje prepostavljaju zajednički, ljudski, biološko-intelektualni supstrat. Disertacija dokazuje da sinteza između Ignacija i

Shantideve, s obzirom na njegovanje vrlina, može pomoći dubljem razumijevanju i razvijanju katoličke duhovnosti koja je intelektualno i bihevioralno izazovna, važna i uvjerljiva za suvremenu hrvatsku mladež.

Tomislav Špiranec rođen je 12. prosinca 1971. u Zagrebu. Filozofske i teološke studije završio je na Filozofsko-teološkom institutu i Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Nakon novicijata u Splitu, radio je kao katehet na Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji u Osijeku i osnovnim školama u Bžovacu i Sarvašu. Na Isusovačkoj teološkoj školi u Berkeleyu završio je magisterij iz komparativne duhovnosti, a zatim i doktorat. Trenutačno je profesor na FFRZ-u u Zagrebu o odgovoran za udrugu SKAC.

Sastanak konzulta Europske konferencije Družbe Isusove

U Zagrebu na Provincijalatu Hrvatske pokrajine Družbe Isusove održana su dva sastanka na europskoj razini Družbe Isusove. Najprije su se od 30. svibnja do 1. lipnja 2018. susreli sudionici povjerenstva za vrednovanje europskih centara za isusovačku formaciju, njih osmorica iz različitih europskih provincija. Analizirali su se podaci iz upitnika o samovrednovanju centara za formaciju te usporedili s izvješćima posebnih vizitatora koji su centre obišli tijekom prve polovice ove godi-

ne. Obrađeni centri za prvi ciklus studija filozofije su *San Saba* u Rimu, *Berchmanskolleg* u Münchenu, *Ignatianum* u Krakovu, *Fakultet filozofije i religijskih znanosti* u Zagrebu. Za prvi ciklus studija teologije to su *Bobolanum* u Varšavi i *Comillas* u Madridu, dok *Centre Sèvres* u Parizu nudi studij filozofije i teologije. Rezultati analize bit će predstavljeni na Skupštini Europske konferencije isusovačkih viših poglavarava u Barceloni u rujnu ove godine. Već sad se može reći da će biti istaknuta potreba veće

suodgovornosti za zajedničke centre, tj. za one koji privlače interes više različitih provincija, što uključuje materijalno zbrinjavanje, nastavno i odgojno osoblje.

Zatim je od 1. do 3. lipnja održana sjednica savjeta (konzulta) predsjednika *Europske konferencije isusovačkih viših poglavara*. Uz predsjednika p. Francka Janina, sudjelovali su

njegov tajnik p. José de Pablo Martínez de Ubago, poglavar Zajednice sv. Benedikta u Briselu p. Martin Maier, te provincijali p. José Frazão Correia (Portugal), p. Damian Howard (Velika Britanija) i p. Dalibor Renić (Hrvatska). Razgovaralo se, između ostalog, o isusovačkim centrima za formaciju; o dijalogu „Istoka“ i „Zapada“ u Družbi Isusovoj i europskoj Crkvi; o pripremama za jesensku skupštinu *Konferencije*; o novim mrežama suradnje apostolata mladeži, centara za duhovnost i visokog školstva; o restrukturiranju provincija u Europi; te o specifičnim pitanjima u funkcioniranju isusovačkih institucija i zajednica u Briselu. Glavna tema sastanka bila je analiza prijedloga prioriteta opće Družbe koji su stigli iz europskih provincija, te njihova priprema za skupštinu *Konferencije*.

Provincijski simpozij na Jordanovcu

U subotu, 26. svibnja 2018. okupili smo se na provincijskom simpoziju na Jordanovcu. Tema ovogodišnjeg simpozija bila je zajedničko razlučivanje o Apostolskom planu HPDI. Susret je započeo molitvom koju su predvodili skolastici, te obraćanjem p. Provincijala i njegovim kratkim uvodom u sam simpozij. Naglasio je da plan provincije nije menadžerski poduhvat, već da se na donošenje odluka, posebno onih koji se tiču provincije, treba duhovno pripraviti i dopustiti Duhu Svetome da u nama djeluje. U duhu Pape Franje istaknuo je i tri zamka u donošenju odluka, a to su želja za perfekcionizmom, želja za grandioznošću i opasnost od nevjere. Provincijal je sudionicima simpozija postavio dva pitanja: *Za što smo posebno zahvalni s obzirom na život i rad Hrvatske provincije u zadnjem desetljeću?* i *Za koja područja apostolata se osjećano najspremnijima i najuspješnijima u desetljeću ispred nas?* Na simpoziju je sudjelovalo 58. subraće koji su bili podijeljeni u 9 skupina. Prije samog susreta skupina ostavljeno je vrijeme za molitvu i refleksiju nad postavljenim pitanjima. Na-

kon susreta po skupinama uslijedila je zajednička Sv. Misa i njome je prijepodnevni dio programa završen.

Popodnevni dio programa započeo je provincijalovom prezentacijom trenutnog stanja provincije i družbe. U svom obraćanju spomenuo je aktualne stvari, kao i one na kojima trebamo biti zahvalni. Neke od njih su: poziv generalu da posjeti provinciju sljedeće godine, restrukturiranje europskih provincija, ulazak našeg fakulteta u sastav sveučilišta, „zlatne godine“ našeg teološkog studija, IKG i Loyola gimnaziju u Prizrenu, formaciju naših, rad JRS-a, nove čitatelje Glasnika, te nadolazeća ređenja i zavjete. Iz izvješća rada u skupinama nekako se iskristaliziralo da smo zahvalni ponajviše za novi procvat ponude duhovnih vježbi, posebice onih u svakodnevnom životu, za rad s mladima, te za intelektualni apostolat s mišlju na ulazak FFRZ-a u Zagrebačko sveučilište. Za budućnost se osjećamo kompetentni donekle; vidimo da donosimo ploda; najviše skupina je spomenulo da smo najspremniji za

duhovne vježbe, intelektualni apostolat i na rad s mladima. U raspravi koja je uslijedila spomenuto je da su neke stvari dar, posebice duhovna zvanja. Da trebamo više zahvalnosti za duhovne vježbe i za apostolate mladih. Ispovijedanje je spomenuto kao velika milost, spomenuti su i obiteljski apostolati u kojima je družba jako puno napravila kada nitko nije oko toga radio. Odgojni rad sveće-

nika je veliki rad družbe, samim time i teološki studij kojeg vodimo iako nemamo naših bogoslova koji na njemu studiraju. Radnopravljalo se i o socijalnom apostolatu, o osobnoj formaciji, te raznim izazovima. U završenom dijelu simpozija imali smo priliku čuti i dva kratka izlaganja, p. Zvonka Vlaha o novom razvoju apostolata molitve, te p. Sebastiana Šujevića o razvoju IKG-a.

Afilijacija Teološkog studija na Jordanovcu

Povijest svjedoči da su se isusovci, nakon ukinuća (1773. godine), vratili u Zagreb tek početkom prošloga stoljeća. Vodila ih je želja da nastave rad koji su od 17. stoljeću uspješno vodili. Godine 1920. u Palmotićevoj ulici otvoren je studij s predavanjima iz filozofije.

Već 1928. g. započeta je gradnja nove zgrade kolegija na Jordanovcu. U nju su se 1930. vratili novaci iz Ljubljane. U rujnu 1937. g. tu se smjestio i Filozofski institut za trogodišnji studij filozofije naših skolastika. Spomenuti je Institut trebao postupno prerasti u isusovačko filozofsko učilište za druge sl-

■ Gradnja kolegija 1928. na Jordanovcu

■ Isusovčki profesori i studenti za posjete generala p. Petra Arrupe 1968. Jordanovcu

venske narode. Međutim, vihor Drugoga svjetskoga rata prekinuo je sve planove. Njemačka je vojska zaposjela je 1943. zgradu kolegija na Jordanovcu, a Institut je nastavio s radom u skućenim uvjetima u Palmotičevoj ulici u Zagrebu.

Svršetkom rata Institut se vratio na Jordanovac, gdje je nastavio s radom u manjem dijelu zgrade. Cijela zgrada vraćena je isusov-

cima tek raspadom Jugoslavije i stvaranjem hrvatske države 1991. Godine 1953. filozofskom se studiju pridružuje i teologija te nova ustanova dobiva naslov: *Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove (FTI)*.

Ustrojstvo FTI-ja ravnalo se prema isusovačkom *Ratio studiorum*, a uzor mu je bilo Papinsko sveučilište Gregoriana u Rimu. Predavačima se skolastička filozofija kroz tri godine

■ Isusovački general p. Adolfo Nicolas u posjetu FTI-u 2009. g.

prema papinskoj konstituciji *Deus scientiarum dominus*. Nakon koncilske reforme crkvenih studija nekadašnji *Filozofski institut* preoblikovan je u dvogodišnji *Filozofski studij* koji odgovara prvom stupnju studija filozofije na sličnim crkvenim fakultetima u skladu s papinskom konstitucijom *Sapientia christiana*.

Studij filozofije i teologije 1982. g. afiliiran (pridružen) je *Papinskom sveučilištu Gregoriana* u Rimu (PUG). Godine 2016. FFDI je pod novim nazivom „Fakultet filozofije i reli-

gijskih znanosti“ (FFRZ) postao sastavnicom Sveučilišta u Zagrebu. Teološki studij je i dalje ostao afiliran PUG-u. Posljednja je afilacija produžena u srpnju 2017. godine na idućih pet godina.

Teološki studij trenutačno ima studente-svećeničke kandidate iz svih hrvatskih biskupija i mnoštva redovničkih zajednica. Sada tu studiraju teologiju 93 bogoslova. U posljednjih 9 godina zaređeno je 98 svećenika studenata Teološkog studija.

Međunarodna konferencija uz 25 godina JRS-a u Republici Hrvatskoj

U povodu Međunarodnoga dana izbjeglica i 25 godina djelovanja u Republici Hrvatskoj JRS - Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) organizirala je u ponедjeljak 18. lipnja u dvorani Vjenčac Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu međunarodnu konferenciju pod nazivom „Izbjeglice – perspektive i politike“. U uvodnoj riječi ravnatelj Isusovačke službe za izbjeglice o. Tvrto Barun, DI, kratko se osvrnuo na povijest te podsjetio kako je prije 25 godina isusovac Stjepan Kušan osnovao ured Isusovačke službe za izbjeglice u Zagrebu. „Bio je to odgovor na ratna zbivanja, a JRS se aktivirao kako bi pomogao ljudima u potrebi, bez obzira na nacionalnost i vjeru. Danas je izazov učinkovite i brze integracije, velik broj ljudi na granici koji traže bolju budućnost za sebe i svoju djecu, koji traže sigurnost i zaštitu. (...) Ti migranti i izbjeglice prije svega su ljudi kao i mi, 'ljudi sa svojim radostima i nadama, žalostima i tjeskobama' (usp. GS 36). U središtu naše pažnje i brige treba biti njihova ljudskost, ljudsko dostojanstvo“, naglasio je o. Barun.

Poseban gost konferencije bio je podtajnik Odjela za migrante i izbjeglice Dikasterija za promicanje cjelovitoga ljudskoga razvoja Svete Stolice o. Michael Czerny, DI. On je, čestitajući obljetnicu JRS-a, o. Barunu predao dar pape Franje: medalju izrađenu o petoj obljetnici njegova pontifikata. O. Czerny uputio je na encikliku *Laudato si'* i poticaj pape Franje na promišljanje o zajedničkom domu. Videolinkom svoj doprinos skupu dala je suradnica za zagovaranje JRS-a u Bruxellesu Claudia Bonamini. Predstavnik UNHCR-a Giuseppe DiCaro osvrnuo se na dokumente UN-a vezane za izbjeglice. Vlastito svjedočanstvo sa sudionicima je podijelio Jankin Omo,

izbjeglica iz Sirije, koji je rekao kako mu je rat dao novi identitet u novoj zemlji. „Ne želim biti zauvijek izbjeglica, želim biti poput vas, želim biti građanin, prijatelj, kolega. Želim se osjećati kao da sam doma. Odaberimo humanost i pobrinimo se da nikoga ne osuđujemo a da ga prvo ne upoznamo”, poručio je Omo. Državna tajnica za europske i međunarodne

odnose u Ministarstvu unutarnjih poslova Te-rezija Gras govorila je o azilantskoj, migracijskoj i integracijskoj politici Hrvatske.

Na susretu su se okupili predstavnici državnih institucija i civilnoga društva koji se bave tom problematikom. Konferenciji je na-žičio i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giuseppe Pinto.

Svečani zavjeti p. Željka Paše u Libanonu

Hrvatski isusovac p. Željko Paša, rodom iz Molva u Podravini, na svetkovinu rođenja sv. Ivana Krstitelja, u nedjelju 24. lipnja 2018., položio je svečane zavjete u marijanskom svetištu Bikfayi, nedaleko od Bejruta u Libanonu. Već 14 g. p. Paša djeluje u Libanonu i Egiptu, a ovim je činom i formalno pripojen Bliskoistočnoj provinciji Družbe Isusove. Vrijedan je to doprinos Hrvatske provincije DI maloj, ali vjernoj i zauzetoj kršćanskoj za-

jednici u krajevima odakle je kršćanska vjera potekla, a gdje trenutačno proživljava teške trenutke progona.

Slavlju su nazočili crkveni uglednici i brojna isusovačka subraća s Bliskog istoka te iz Europe i SAD-a. Uime Hrvatske pokrajine Družbe Isusove bio je nazočan p. Dalibor Re-nić, provincijal, a uime Papinskog orijentalnog instituta u Rimu p. David Nazar, rektor.

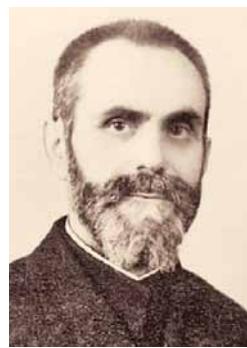

Posmrtna nagrada Grada Dubrovnika p. Petru Perici

U sklopu programa proslave Feste sv. Vlaha u Kazalištu Marina Držića održana je svečana sjednica Gradskog vijeća Grada Dubrovnika na Kandeloru, 2. veljače, na kojoj su ove godine nagrade za životno djelo dodijeljene dvojici istaknutih redovnika. Nagradu kao zahvalu za iznimani doprinos u znanosti i kulturi dobio je p. Stjepan Krasić, dominikanac, a posmrtno kao zahvalu za dosljedno promicanje slobode i ljudskog dostojanstva p. Petar Perica, isusovac, kojega su partizani 1944. g.

ubili na otočiću Daksi. U njegovo ime nagradu je primio p. Dalibor Renić, provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Nagrade je uručio gradonačelnik Grada Dubrovnika Mato Franković.

Govoreći o p. Petru Perici, Stjepan Krasić je kazao kako je ono što mu je trebala biti najveća pohvala proglašeno krivnjom, zbog čega je svoj život skončao s brojnim sugrađanima na otočiću Daksi. „On nam, poput nas živilih danas, ne može reći hvala za nagradu, ali može učiniti nešto drugo veće i važnije, moliti za vas“, poručio je. Na kraju je citirao i riječi dubrovačkog pjesnika fra Anselma Katića koji je rekao kako najveće blago ovoga Grada nisu palače i zidine, nego ljudi, te uzrečicu starih Helena da je čovjek mjera svih stvari i najveća vrednota.

Obilježena 400. obljetnica rođenja p. Filipa Kaušića, prvoga rektora Sveučilišta u Zagrebu

Dana 24. lipnja 2018. u gradičanskom mjestu Celindofu, rodnom selu patra Filipa Kaušića, prvoga rektora Sveučilišta u Zagrebu, obilježena je 400. obljetnica njegova rođenja. Pater Kaušić rođen je, naime, godine 1618., a preminuo 1673. u Bratislavi.

Svečanu proslavu uveličali su sami mještani kao i hrvatski vjernici pristigli iz Virja. Iz Beča je stigla i dr. Vesna Cvjetković, veleposlanica Republike Hrvatske u Austriji. Izzaslanstvo Sveučilišta u Zagrebu vodila je prorektorica Ivana Ćuković-Bagić, izaslanica prof. dr. sc. Damira Borasa, rektora Sveučilišta u Zagrebu. Svečanosti su nazočili prof. dr.

■ Delegacija FFRZ i FTI u Celindofu

sc. Ivan Koprek SJ, dekan Fakulteta filozofije i religijskih znanosti, te njegovi profesori: akademik Mislav Ježić, Marijan Steiner SJ, Ivan Antunović SJ, Ante Mišić SJ te Ivan Šestak SJ, ujedno i predstojnik Hrvatskog povijesnog instituta u Beču, koji djeluje u sklopu Fakulteta filozofije i religijskih znanosti i koji je inače bio i jedan od suorganizatora ove svečanosti. Na proslavi je sudjelovao i p. Mikolaj Martinjak, duhovnik studenata, koji je ujedno bio i vozač.

Proslava je započela misom u 10 sati u župnoj crkvi posvećenoj sv. Petru i Pavlu, a predvodio ju je dvojezično gospodin župnik

Ignaz Ivanschits u zajedništvu sa spomenutim isusovcima. Zamijećenu nadahnutu propovijed izrekao je p. Anto Mišić, koji je ujedno bio i izaslanik p. Dalibora Renića, provincijala HPDI-ja. Dojmljivi glazbeni okvir sv. misi pružili su hrvatski sastav *Tamburica Celindof* te župni muški zbor.

Svečanost otkrivanja brončanog poprsja patri Filipa Kaušića započela je u 11.30 sati pred zgradom općine, gdje je poprsje i postavljeno. Ono je poklon Sveučilišta u Zagrebu mjestu Celindofu. Izradila ga je Dijana-Iva Sesartić, akademska kiparica, koja je također nazočila proslavi, a odljev je načinila ljevaonica Ujević iz Zagreba. Najprije je načelnik Johann Fellinger kratko pozdravio skup te je potom riječ prepustio voditelju dr. Herbertu Gassneru, hrvatskom znanstveniku i književniku, inače velikom zaslужniku u organizaciji cjelokupne svečanosti, koji je poimenice pozdravio sve goste. Skupu se potom svojim govorom obratila prof. dr. sc. Ivana Ćuković-Bagić, prorektorica Sveučilišta u Zagrebu, a zatim i mag. iur. Hans Peter Dokozil, bivši savezni ministar obrane Austrije te sadašnji član Vlade Gradišća, nadležan za kulturu i znanost. Poprsje p. Kaušića otkrila je veleposlanica RH u Austriji dr. Vesna Cvjetković.

Nakon ceremonije otkrivanja biste otvorena je u prostorijama općine i prigodna trojezična izložba o Filippu Kaušiću, čiji se sadržaj elektroničkim kodom može slijediti i na internetu. Taj će se ukusni postav uskoro moći razgledati i na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

JESPHIL – Susret isusovačkih filozofa iz europskih zemalja u Zagrebu

Potkraj mjeseca kolovoza i početkom rujna, točnije od 30.08. do 3.09., Kolegij sv. Josipa na Jordanovcu i Fakultet filozofije i religijskih znanosti bili su domaćini redovitog susreta isusovaca filozofa iz europskih zemalja. Naime, već dugi niz godina postoji grupa isusovaca filozofa iz Europe pod nazivom Jesphil koji se svake dvije godine okupljaju kako bi raspravljali na filozofski način o aktualnim pitanjima Crkve i društva, isticali time

važnost uloge filozofije u isusovačkoj formaciji, te poticali umrežavanje i suradnju između isusovačkih institucija koje se bave istraživanjem srodnih područja.

Tema ovogodišnjeg susreta Jesphila bila je iz područja političke filozofije i glasila je: *Is there a crisis of democracy, or are there just unresolved democratic challenges?* (hrv. Je li demokracija u krizi, ili se susrećemo samo s neriješenim demokratskim izazovima?). Izlaganja o ovoj temi održalo je desetak isusovaca, stručnjaka iz ovog područja, a pored njih je o stanju demokracije u Europi i Hrvatskoj govorio i hrvatski političar, Davor Ivo Stier.

Uz stručni dio, sudionici skupa, njih 19, imalo je prilike upoznati se s ljepotama užeg središta grada Zagreba, a u sklopu toga i posjetiti našu zajednicu u Palmotićevoj ulici.

Na kraju susreta dogovoren je da se sljedeći Jesphil (koji će biti 2020. g.) održi u Innsbrucku, a odabrana je tema iz područja filozofske teologije i filozofije religije.

p. Dražen Volk SJ

Prvi zavjeti isusovačkih novaka 2018.

U subotu, 15. 09. 2018., na spomandan Gospe Žalosne, u novicijatu Družbe Isusove u Splitu, svoje prve jednostavne, ali vječne zavjete, položila su trojica novaka: Stjepan Guzanović, rođen 19. 09. 1992., iz Stražemana u požeškoj biskupiji, zatim Kristijan Matković, rođen 19. 01. 1994. iz Lukavca kod Slatine u požeškoj biskupiji i Daniel Vorih, rođen 8. 02. 1986., iz Zagreba s Ravnica.

Obećanje života u siromaštvu, čistoći i poslušnosti dali su pod sv. Misom koju je predvodio p. Dalibor Renić, provincijal HPDI u 11.00 sati. U koncelebraciji su još bili p. Stipan Balatinac, magister novaka, p. Radojko Karaman, socij magistra, p. Ante Tustonjić i

p. Ivan Cindori iz kuće, te gosti župnik iz Stražemana vlč. Robert Mokri, njegov predčasnik msgr. Josip Devčić, te župnik s Visećem iz Splita don Božo Plazibat.

Sam obred zavjeta uslijedio je nakon pričesti predvoditelja, kada je zavjetovanik došao pred oltar i kleknuo pred Presveto Tijelo i Krv našega Gospodina koje je bilo visoko podignuto te izgovarao formulu zavjeta. Tako su se izredala sva tri zavjetovanika, uz zorno pratiovanje svih nazočnih, molitve, ali i pokoju suzu! Svaki je pojedinačno predavao svoj dokument p. Provincijalu i pričestio se pod obje Prilike.

Uz spomenute goste župnike, na obredu zavjetovanja i svečanom ručku bili su i roditelji novaka, braća, sestre, profesorica engleskoga s mužem i kućni suradnici i prijatelji. Uz zahvalne, posebno ističemo g. Vinka Maroevića, koji je predvodio sviranje i pjevanje, g. Nedjeljka Crnčevića, koji je pomagao našem č. bratu Ivi Pavinu sakristanu, te naše uvijek marljive sestre milosrdnice: Dariju u kuhinji, Vilku u ve-

šeraju i crkvi, te Antoniju koja uvijek prigodno dođe okititi naše oltare! Gospodin neka im nagradi svaku žrtvu za nas i našu kuću, a neka bude milostiv i prema svim drugim našim dobročiniteljima i moliteljima za zvanja.

Nakon završenog dvogodišnjeg novicijata novaci su dobili mogućnost tjudan dana boraviti doma s obiteljima, a onda su nastavili svoju isusovačku formaciju u Zagrebu, Stje-

pan u Palmotićevoj na Glasniku, Daniel na Fratrovcu u skolastiku započinjući prvu godinu filozofije, a Kristijan u Osijeku gdje će raditi u našoj rezidenciji i gimnaziji. Želimo imobilje Božjeg milosti, uspješno duhovno i intelektualno usavršavanje te ustrajnost u zvanju. A sve neka bude na veću slavu Božju – AMDG!

■ PREMA OLTARU ■

PETAR BARBARIĆ – ČASNI SLUGA BOŽJI

Postoje dvije originalnosti u liku časnog sluge Božjega Petra Barbarića u odnosu prema svima ostalima našim svecima, blaženicima i budućim kandidatima oltara. Nitko od njih nema tako rašireno i intenzivno štovanje kao što ga ima Petar. Dođite samo u Travnik četvrtkom u 11 sati prije podne u sjemenišnu crkvu i bit ćeće iznenađeni: crkva dupkom puna vjernika (premda je radni dan) koji se ispovijedaju, pričešćuju, pobožno sudjeluju kod sv. mije, obilaze Petrov grob, pale svijeće, ondje se dugo mole itd. I tako svakog četvrtka, već godinama! Dolaze vjernici ne samo iz okolnih mjesto Lašvanske doline nego i iz cijele BiH, a i iz Hrvatske. Knjiga preporka i uslišanja ne prestano se puni njihovim zapisima.

Kratki prikaz Petrova života

Petar se rodio 19. svibnja 1874. u Šiljevištima, u Župi Klobuk u Hercegovini. Petrovi su roditelji imali devetero djece: pet sinova i četiri kćeri. Bili su to pobožni i bogobojazni ljudi. Sve vjerske vrijednosti usadili su svojoj djeci duboko u dušu pa je najstariji sin Marko postao franjevac, a Petar je poslije pošao u Travničko sjemenište. Dok je bio kod kuće, redovito je odlazio na pašu, gdje je čuvao domaće blago.

Osnovna škola u Veljacima – U proljeće godine 1886., kad je Petru bilo već 12 godina, otvorena je u Veljacima osnovna škola, prva u onome kraju. Među njezinim prvim đacima bio je Petar Barbarić. Do škole mu je bilo sat i pol hoda, i to preko brda i potoka. Zahvaljujući svojoj prirodnoj nadarenosti, a još više zalaganju, Petar je uspio u dvije godine završiti četiri razreda, i to s izvrsnim uspjehom.

Završivši osnovnu školu, Petar je imao želju za dalnjim školovanjem. Roditelji su ga, međutim, dali u trgovinu u obližnje mjesto

Vitinu pa, iako je Petar bio dobar trgovачki pomoćnik, taj mu posao nije ležao na srcu. Ono je čeznulo za nečim drugim, za školom i knjigom.

Potkraj kolovoza godine 1889. Petar je ušao u Travničko sjemenište koje će mu postati drugi dragi dom u kojem će toliko toga primiti u duhovnom, odgojnem i kulturnom pogledu i utrti stazu prema svetosti. Tijekom svih osam razreda bio je uvijek prvi u svojem razredu, uzoran u svakom pogledu. Provodio je običan život tadašnjega đaka sjemeništarca, vremenom se dobro koristio, s milošću Božjom surađivao, odgojiteljima i profesorima bio poslušan, prema njima pun poštovanja i poučljivosti, a prema sudrugovima uvijek društven, nesebičan, spremjan pomoći. Postao je pravo svjetlo travničkoga sjemeništa već za života.

Bio je veliki štovatelj Srca Isusova i širitelj pobožnosti prema njemu. Glasovita je je njegova rečenica: „Od svih putova što vode u nebo meni se čini najkraćim, najlakšim i najpouzdanijim onaj kojim čovjek ide ispunjavajući svoje obične dužnosti.“

■ Travnički kolegij iz doba Petra Barbarića

U višim razredima gimnazije pomalo mu je dozrela odluka da stupi u Družbu Isusovu i postane isusovac. Odgojitelji su mu, međutim, savjetovali da s izvršenjem odluke pričeka dok ne završi maturu.

Međutim, pred kraj školovanja teško se razbolio od smrtonosne plućne tuberkuloze. U bolesti je pokazivao divan primjer predanja u volju Božju i svetačkog podnošenja trpljenja. Dva dana prije smrti uz posebno je dopuštenje položio redovničke zavjete te je ipak umro kao član Družbe Isusove. Umro je upravo na Veliki četvrtak 15. travnja 1897., a pogreb mu je bio na Veliku subotu, kada su, prema ondašnjem običaju, već zvonila uskrnsna zvona. Umro je u 23. godini života.

Njegov odgojitelj p. Antun Puntigam, uvjeren u Petrovu svetost, tri godine nakon njegove smrti 1900. objavio je prvi njegov životopis koji je potom preveden na nekoliko jezika. Službeni proces za Petrovu beatifikaciju započeo je u Sarajevu 1938. g. i potom se nastavio u Rimu, a službeno je završen 18. ožujka 2015. g. pa je tada dobio naziv *časni sluga Božji*.

Godine 1935., kada je Petrovo tijelo preneseno s groblja Bojne u travničku sjemenišnu crkvu, počelo je veliko štovanje našega Petra.

Kada će č. sl. Božji Petar Barbarić biti proglašen blaženim? Tek kad je završen obve-

zan proces o krepostima, započeo je drugi proces – o čudu. Od brojnih čudesnih uslišanja po Petrovu zagovoru izabrano je jedno za koje treba dokazati da je neobjašnjivo po prirodnim zakonima. U slučaju našega Petra na Kongregaciji za kauze svetaca u Vatikanu upravo se proučava jedno čudesno uslišanje koje se dogodilo u Travniku još 1940. god. – ozdravljenje jednoga muslimanskog dječaka od sljepoće. Ako čudo bude prihvaćeno i odobreno, Kongregacija će izdati dekret o čudu i onda je samo stvar dogovora kada će se obaviti beatifikacija.

Opširne informacije o časnom služi Božjem Petru Barbariću možete naći na njegovoj internetskoj stranici: www.petarbarbaric.net

P. Božidar Nagy, SJ – vicepostulator

■ Spomenik P. Barbariću u njegovom rodnom Klobuku rad Stipe Sikirice

PROSLAVA 30. OBLJETNICE SMRTI O. ANTE GABRIĆA

U povodu 30. obljetnice smrti hrvatskog misionara, isusovca o. Ante Gabrića (1988. - 2018.) u subotu 20. listopada o. g. svečanu misu u bazilici Srca Isusova u Zagrebu predvodio je umirovljeni zagrebački pomoći biskup Valentin Pozaić, a propovijedao je provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove o. Dalibor Renić.

U propovijedi na Misijsku nedjelju provincijal Renić podsjetio je na neke bitne oznake nezaboravnog misionara, na kontakte koje je održavao s domovinom, ali i širom svijeta s moliteljima i dobročiniteljima, na njegovu ljubav prema Crkvi i narodu, prema najpotrebitijima, na dosjetljivost i velikodušnost kojom je odgovarao na potrebe svojega vremena. Govorio je i o opasnostima današ-

njeg individualizma i zatvorenosti u sebe. Na glasio je velikodušnost hrvatskih katolika koji unatoč ekonomskim problemima ne zaboravljaju pomoći misijama i time pomažu misijske projekte u Bengaliji, Africi, Latinskoj Americi, Ukrajini te u Sibiru. Istaknuo je brigu Crkve za svoje najmanje članove, potkrepljujući to konkretnim primjerima. Ponovio je Gabrićev poziv: „Ljubite našu lijepu domovinu Hrvatsku. Ali jedno ne zaboravite, proširite ljubav prema svojoj domovini na cijeli svijet!“

Nakon mise o sadanjemu stanju kauze o. Gabrića štovatelje je obavijestio dosadašnji vicepostulator kauze o. Antun Volenik. Završeno je, naime, saslušanje svjedoka u Hrvatskoj i Indiji, a biskup iz Baruipura, područja u kojemu je djelovao o. Gabrić, osobno je donio i predao dokumente zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Josipu Bozaniću. Teološka komisija, kao i povijesna, završile su svoj posao, a sada je na novom vicepostulatoru o. Anti Tustonjiću da među brojnim prijavljenim čudesima izabere jedno, najsnažnije, koje može izdržati svaku kušnju i prigovor. Ako je posrijedi medicinsko čudo, uvjet je da se ono dogodilo na znanstveno neobjasniv način.

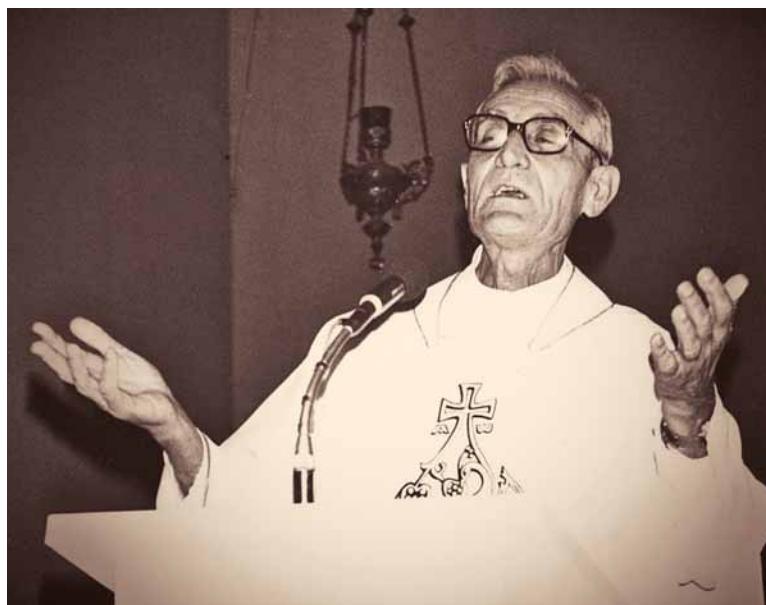

■ Spomenik p. A. Gabrića u vrtu iza bazilike Srca Isusova. Rad kipara č.br. Zdenka Vidovića, SJ

Svoj oproštaj od službe o. Volenik završio je osvrtom na pismo mostarskog biskupa Ratka Perića za Misijsku nedjelju, u kojem bi biskup ističe da ovaj proces treba voditi tako žarko i krvavo i teško i energično, s takvom srčanošću i trudom kako je to činio o. Ante Gabrić u svemu svojemu životnom djelovanju.

Štovateljima se nakraju predstavio i novi vicepostulator kauze o. Ante Tustonjić. U osvrtu na primjer svetosti oca Gabrića zapitao se što našoj civilizaciji danas najviše nedostaje. Nedostaje nam, naime, duha požrtvovnosti, duha duboke molitve i osjećaja za siromahe. O. Gabrić prošao je kroz mnoge opasnosti i nevolje, ali do kraja zadržao nevjerojatan smisao za humor i vedrinu. Kada je doznaла за vijest o smrti oca Gabrića, dugogodišnja njegova suradnica, danas sveta Majka Terezija iz Calcutte, rekla je: „On je bio svet.“ Na sprovodu o. Ante bilo je 20 000 ljudi, većina od njih muslimana i hindusa. Ljudi su ga silno cijenili jer su u njemu prepoznавали Božju prisutnost i djelovanje. Novi vicepostulator kauze o. Tustonjić potaknuо je vjernike i štovatelje oca Ante da se na duhovan i materijalan način pridruže i pomognu kako bi se proces ubrzao i blagoslovljeno završio.

Istoga je dana u rođnom gradu o. Gabrića Metkoviću, u predvorju GKS-a prikazan igrano-dokumentarni film "Preporučena posveta". Film je nastao prema scenariju i u režiji Gorana Matića a tehnički su ga, uz pokroviteljstvo grada Metkovića, u potpunosti realizirale domaće snage. Nizom fotografija, dokumenata i svjedočanstava, te glumljenih sekvenca autor je

prikazao život i ostavštinu toga velikog Metkovca i nadamo se, uskoro i blaženika.

Na proslavama u Zagrebu i Metkoviću trebali su sudjelovati gosti iz Indije: zadnji kapelan o. Gabrića vlč. Sylvester Xavier, te suradnik vlč. Boidya Prolay biskupijski svećenici biskupije Baruipur. Ipak, budući da su bili spriječeni zbog komplikacija s vizom, u Hrvatsku su stigli 15. studenoga. U bazilici Srca Isusova u Zagrebu govorili su mladima uoči mise mladih, nastupili u katoličkim medijima, a u nedjelju 18. studenoga na župnoj misi. Nakon toga posjetili su Split, te posebno Metković gdje su sudjelovali u bogatom i raznovrsnom programu i susretima. U organizaciji udruge mladih o. Ante Gabrić iz Metkovića posjetili su obje osnovne škole, te srednju školu i Gimnaziju. Učenici ovih škola pomažu obnovu osnovne škole u Marijopolju. Pridružili su se i misnim slavlјima u krsnoj župi o. Ante u crkvi sv. Ilike, te u župi sv. Nikole biskupa, gdje je u pastoralnom centru „O. Ante Gabrić“ održan prigodni program. Posjetili su udruge za rad s osobama s invaliditetom, te „Dnevni boravak O. Ante Gabrić“ za starije, rodnu kuću o. Ante, te na kraju posjetili Dubrovnik.

ZAPOČEO POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE BLAŽNIM P. PEDRA ARRUEPA

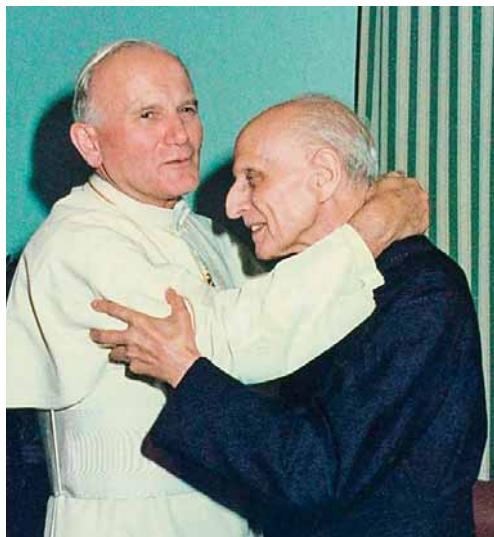

U Rimskoj biskupiji započeo je 18. srpnja postupak za proglašenje blažnim p. Pedra Arrupea, bivšeg generala Družbe Isusove. Tu je vijest objavio sadašnji general p. Arturo Sosa na susretu isusovaca i suradnika laika koji je održan prošloga tjedna u Bilbau u Španjolskoj. Kardinal Angelo de Donatis dao je odobrenje Rimske nadbiskupije za pokretanje procesa.

Postulator kauze o. Pascual Cebollada izjavio je kako je započeo sa sastavljanjem popisa 120 svjedoka koji su osobno poznavali p. Arrupea te da će postupak prikupljanja svjedočanstava trajati oko godinu dana. Uz prikupljanje svjedočanstava, p. Cebollada će prikupljati i sve spise p. Arrupea koje će proučavati teološki cenzori, a njihov će zadatak

biti dati prosudbu o tome ima li među spisima ičega što se protivi vjeri ili crkvenom učiteljstvu i tradiciji.

Pater Arrupe je rođen u Bilbau u Španjolskoj 1907. godine u pobožnoj obitelji s petero djece. U Družbu Isusovu stupio je 1927. godine, kad je završio studij medicine. Nakon izgona isusovaca iz Španjolske 1932., nastavlja studij u Belgiji, Nizozemskoj i Americi. Za svećenika je zaređen 1936. godine. Dvije godine nakon ređenja odlazi u Japan kao misionar. U samom Japanu proveo je 27 godina. Bio je magistar novaka u blizini Hirošime kada je SAD bacio atomsku bombu 6. kolovoza 1945. godine. S obzirom na medicinsku izobrazbu, mladi je svećenik no-

vicijat pretvorio u privremenu bolnicu za ranjene.

Pedro Arrupe bio je general Družbe Isusove od 1965. do 1983. U to vrijeme Družba Isusova bila je najbrojniji redovnički red na svijetu (oko 36 000 isusovaca!), a pod Arrupeovim vodstvom provodile su se odredbe Drugoga vatikanskog sabora. Isusovci su se usmjerili na ponovno otkrivanje vlastite karienze i duhovnosti, te su se više otvorili za pitanja socijalne pravde.

Nakon što je 1981. godine doživio moždani udar, p. Arrupe podnio je ostavku na

dužnost generala Družbe i preporučio da ga naslijedi američki isusovac Vincent O'Keef. Papa Ivan Pavao II. usprkos želji p. Arrupea imenovao je isusovce Paula Dezzu i Giuseppea Pittaua kao upravitelje Družbe dok se ne izabere novi general. U invalidskim su kolicima nemoćnog p. Arrupea doveli na svečano otvorenje 33. Generalne kongregacije, koja mu je birala nasljednika i u toj prigodi bilo je pročitano ovo njegovo posljednje obraćanje zajednici:

Više nego ikad, sada se nalazim u Božjim rukama. To je ono što sam želio cijelog života, od svoje mladosti. I to je ono što još uvijek doista želim. Ali sad je drukčije: inicijativa je potpuno Božja. Zaista je duboko to duhovno iskustvo da znam i osjećam da sam sasvim u Njegovim rukama. Na kraju osamnaeste godine otkako sam general Družbe, želim prije svega i iznad svega zahvaliti Gospodinu. Njegova velikodušnost prema meni bila je bezgranična. Sa svoje pak strane, znajući dobro da su svi Njegovi darovi bili za Družbu, pokušao sam da se oni podijele sa svakim isusovcem. U tom sam se smislu ustrajno trudio.

Tijekom Generalne kongregacije u rujnu 1983. godine p. Peter-Hans Kolvenbach bio je izabran za novog generala Družbe Isusove.

P. Petar Arrupe umro je 5. veljače 1991. Za njega je u srpnju 2018. Rimska biskupija i službeno otvorila proces proglašenja blaženim.

Molitva za proglašenje blaženim

Milosrdni Bože, dao si ocu Arrupeu svoju duboku ljubav koju je on dijelio sa svima koje je susretao u životu. Ako je to Tvoja volja, proslavi ga na zemlji tako da mnogi budu ljudi za druge koji će dijeliti istu Tvoju ljubav. Da bi svi s ljubavlju prihvatali Tvoju božansku volju, molim Te osobito da uslišiš ovu moju molitvu.

Po Kristu Gospodinu načemu. Amen.

■ JUBILARCI 2019. ■

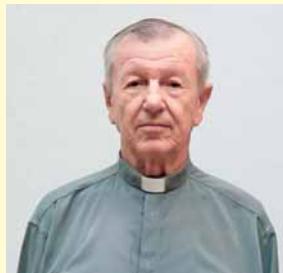
ZLATNI JUBILEJ – 50 GODINA MISNIŠTVA

P. Drago Rogina

Ispovjednik u Zagrebu
Zaređen za svećenika u
Zagrebu 29. lipnja 1969.

DIJAMANTNI JUBILEJI – 60 GODINA U DRUŽBI ISUSOVОЈ

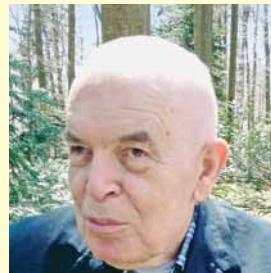
P. Pero Mijić-Barišić

Poglavar u Dubrovniku
U Družbi Isusovoj od
30. srpnja 1959.

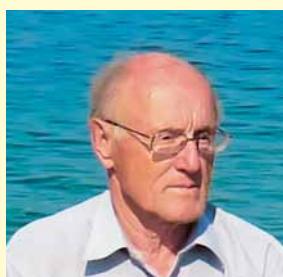
P. Josip Sremić

Voditelj duhovnih vježbi
u Opatiji
U Družbi Isusovoj od
30. srpnja 1959.

Br. Ivan Kolarević

Krojač u Zagrebu
90 godina života
U Družbi Isusovoj od
24. ožujka 1959.

P. Josip Opat

Ekonom u Opatiji
U Družbi Isusovoj od
30. srpnja 1959.

ZLATNI JUBILEJ – 50 GODINA U DRUŽBI ISUSOVОЈ

P. Pero Vidović

Profesor u Zagrebu, Jordanovac
U Družbi Isusovoj od
14. kolovoza 1969.

■ NAŠI POKOJNICI ■

P. SLAVKO PAVIN, SJ (1938. – 2018.)

P. Slavko Pavin rođen je 6. svibnja 1938. u mjestu Moslavsko Podravina u obitelji Ivana i Roze. Sakrament krštenja primio je 7. svibnja. Nakon završena četiri razreda osnovne škole u rodnom mjestu (1945. – 1949.), dolazi u Zagreb, gdje pohađa i završava srednju školu (1949. – 1960.). U novicijat Družbe Isusove u Zagrebu stupio je 30. srpnja 1955., gdje su mu magistri bili oci Jambreković i Ivanušec. Svoje prve redovničke zavjete položio je 31. srpnja 1957. Nakon završetka novicijata, studira teologiju i filozofiju na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove na Jordanovcu (Zagreb). Za svećenika ga je zaredio sluga Božji nadbiskup Franjo Kuharić 29. lipnja 1968. u Zagrebu. Nakon ređenja preuzima službu duhovnika u Međubiskupijskom sjemeništu na Šalati, a potom u isusovačkom malom sjemeništu na Fratrovcu u Zagrebu. Godine 1971. premješten je u Dubrovnik, gdje djeluje kao duhovnik, a zatim i prefekt u biskupijskom sjemeništu do 1973. Nakon Dubrovnika poslan je na poslijediplomski studij iz obiteljskog pastoralna (1973. – 1975.) na Institut za duhovnost Papinskog sveučilišta Gregoriana u Rimu. Završivši poslijediplomski studij i treću probaciju, polaže zadnje zavjete 15. kolovoza 1975. u bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Odlazi u Opatiju, gdje do 1979. obavlja službu superiora i započinje intenzivnije davanje duhovnih vježbi svećenicima,

redovnicima i redovnicama. Od 1979. do 1981. obnaša službu socija (tajnika) p. Provincijala, nakon čega je imenovan superiorom u Osijeku (1981. – 1988.), rektorm Međubiskupijskoga dječačkog sjemeništa na Šalati (1988. – 1990.), duhovnikom bogoslova u Kolegiju Družbe Isusove na Jordanovcu (1990. – 1992), voditeljem duhovnih vježbi na Fratrovcu (1992. – 1993.) te od 1993. godine ponovno superiorom u Opatiji, gdje uskoro postaje voditelj treće probacije za isusovce. Od 1999. godine intenzivno se bavio davanjem duhovnih vježbi, napose organiziranjem i vođenjem duhovnih vježbi u svakodnevnom životu za stotine vjernika laika. U jesen 2017. godine preselio se u isusovačku kuću za starije i bolesne na Fratrovcu, gdje je i 15. veljače 2018. preminuo, okrijepljen svetim otajstvima. Križ bolesti tijekom zadnjih godina života nosio je strpljivo i vjernički.

Ostat će u spomenu i molitvama mnogih kao izvrstan duhovni vođa, poznavatelj ignacijske duhovnosti te osobito kao voditelj duhovnih vježbi, kojima su se mnogi okoristili u kršćanskom napretku, svećenici, redovnici i redovnici, a napose vjernici laici.

Pater S. Pavin napisao je nekoliko knjiga: „Kršćanska duhovnost“ (1978.), „Ti uza me“ (1999.), „Sloboda za ljubav“ (2002.), „Vi ste svjetlo svijeta“ (2004.), „Božja Riječ rađa život“ (2005.).

■ VIJESTI ■

Alfonzovo 2018.

U srijedu, 31. listopada 2018. obilježeno je tradicionalno "Alfonzovo" – spomen dan svetoga brata Alfonza Rodriguesa, koji je zaštitnik isusovačke časne braće, tj. redovnika Družbe Isusove s osobitim zvanjem. Nisu svećenici nego na brojne načine nose sve ono što Red čini, i nositelji su dobrog duha u našim zajednicama. Ovogodišnji susret upriličen je prije podne na Fratrovcu u kući "Stanislav Kostka". Okupila su se braća iz Zagreba, Osijeka i Splita. Dočekao nas je p. Franjo Pšeničnjak, a u ime poglavara kuće sve nas je pozdravio p. Stjepan Bešlić.

U prvom dijelu podsjetili smo se kako je na temelju biblijskih primjera "Redovnik – apostol i prorok u 21. stoljeću" pod vodstvom p. Nike Bilića (materijali su dostupni ovdje: <http://amdg.eu/alfonzovo2018/>). Potom se p. Provincijal, Dalibor Renić, obratio okupljenima. Čestitao je braći njihov blagdan, pripominjući koliko je osobit i vrijedan poziv za brata u Družbi Isusovoj. U kraćem izlaganju predložio je glavne točke vrlo bogatog apostolskog plana naše Hrvatske provincije Družbe Isusove, a nakon toga odgovarao je na postavljena pitanja. Vrhunac proslave bila je sv. misa na kojoj nam se pridružio i superior,

kućni poglavar p. Mijo Nikić. Misu je predvodio p. Provincijal koji nam je svima na kraju podijelio veliki isusovački blagoslov.

Propovijedao je p. Niko Bilić istaknuvši iz prisподобе o svadbenoj gozbi u Evandelju onoga koji poziva i uspoređujući uzvišenje koje Bog daje čovjeku s "Božjom opremom" koju opisuje sv. Pavao u prvom čitanju. Kod bratskoga stola sve nas je pozdravio domaćin, a potom smo u radosti blagovali uz pjesmu. Na kraju je brat Franjo Štefić, organizator susreta, zahvalio svima. Nakon službenoga fotografiranja bilo je vremena za posjet našim starijima i bolesnima koji su smješteni u ovoj kući. Ovakav susret novi je poziv da molimo za našu časnu braću kao i za sve one vjernike, napose mlade, koji osjećaju Božji poziv na ovakav posvećeni život!

■ NOVE KNJIGE ■

Marko Matić, „OČENAŠ“ U SKLOPU BIBLIJSKO-TEOLOŠKIH OGLEDA

Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove objavio je knjigu p. Marka Matića, pod naslovom „Očenaš – u sklopu biblijsko-teoloških ogleda“ (Zagreb, 2018., 416 str.). Poznati teolog, profesor, propovjednik i cijenjeni voditelj duhovnih vježbi isusovac p. Marko Matić ove, 2018. godine, slavi 80. obljetnicu života. Ujedno je to i zlatni jubilej njegova svećeništva (za svećenika je zaređen 1968.). Te su obljetnice neposredni povod za objavljuvanja ove knjige. Knjiga sadržava dvanaest ogleda na različite teme, a najveći je nedavno napisani i prvi put objavljeni ogled „Teologija Očenaša“. Svima je dobro poznato da p. Marko voli „lomiti Riječ“, tj. tumačiti Svetu pismo, a rezultat dugogodišnjih meditacija nad molitvom Gospodnjom upravo je spomenuta dragocjena studija. Ona će biti od velike koristi, duhovne i teološke, svima nama koji svaki dan i po više puta izričemo tu molitvu, često bez velikog promišljanja o njezinoj dubini.

Ostali ogledi bave se uvijek aktualnim temama poput pitanja tzv. historijskog Isusa, povijesti Isusova djetinjstva, o Kani Galilejskom te o svetom Pavlu Apostolu kao „ocu

Europe“. Manje je poznato da je p. Matić zapravo prema doktorskim studijima stručnjak u sustavnoj teologiji, napose poznatatelj misli J. Moltmanna i K. Rahnera. Dva su ogleda posvećena njima. Tu su i ogledi o kristološkom doprinosu paleontologa i teologa Teilharda de Chardina, o teologiji bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije i dijalogu između kršćana i marksista 60-ih godina prošloga stoljeća.

Valentin Miklobušec, HRABRO I VJERNO SLUŽENJE – isusovci Stjepan i Franjo Jambreković

O stotoj obljetnici ustanovljenja Hrvatske provincije DI autor knjige zaustavio se kod dviju osoba koje su, uz ostale, životom i radom svjedočile svoje hrabro i vjerno služenje Kristu. Bila su to dva isusovca iz Župe Mače u Hrvatskom zagorju, bliska po rodu – oo. Stjepan i Franjo Jambreković. Na stranicama spomenute knjige – objavljene samo u elektroničkom izdanju – pisane na temelju arhivskih podataka, čitatelj će se pobliže upoznati s tim dvama hrabrim i Kristu vjernim svećenicima koji su živjeli i djelovali tijekom šest prihvatljivača prošloga stoljeća.

■ NOVE KNJIGE ■

BOG MU JE BIO STRAST

Izbor iz duhovnog dnevnika Isusovca prof. dr. sc. Rudolfa Brajičića, SJ

Uredio Ivan Koprek

U prigodi stote obljetnice rođenja dugo-godišnjeg profesora na FTI-ju, plodnog pisca i pokretača časopisa *Obnovljeni život* p. Rudolfa Brajičića (1918. - 2007.) u izdanju FTI-ja svjetlo dana ugledao je njegov duhovni dnevnik koji je autor vodio od 1974. pa do 2001. Više je riječ o teološkim i filozofskim refleksijama i mističnim doživljajima koje je p. R. Brajičić zapisivao nego o događanjima iz života koje je tek površno okrznuo. Dnevnik je za tisak priedio p. Ivan Koprek kojemu ga je 2001. p. Brajičić ostavio na čuvanje. U predgovoru sâm autor objašnjava nakanu pisanja Dnevnika: *Ovim Dnevnikom moje duše ostavljam svoju dušu svom dragom raspetom Hrvatskom narodu kao dio duše Hrvatske i Crkvi u Hrvata kao dokaz Duhovne prisutnosti u njoj.*

Na kraju knjige otisnute su vrijedne studije o mistici u spisima p. R. Brajičića iz pera

pp. Ivana Šestaka, Ivana Kopreka, Ante Mišića i Ante Gavrića OP.

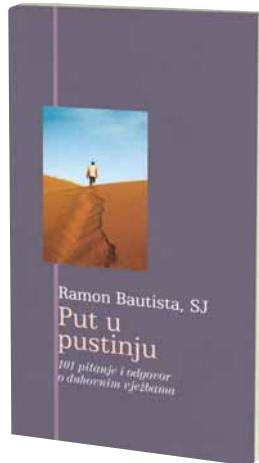

Ramon Bautista, PUT U PUSTINJU

101 pitanje i odgovor o duhovnim vježbama

Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove objavio je novi naslov u Biblioteci „Duhovni život“. To je knjiga *Put u pustinju. 101 pitanje i odgovor o duhovnim vježbama, molitvi i razlučivanju na ignacijski način*, autora p. Ramona Bautiste, Isusovca iz Manile.

Danas sve više ljudi, i laika, ali i redovnika, gladnih Božje riječi, u svojim poslovnim dužnostima pronalaze vrijeme za duhovne vježbe, bilo da su „propovijedane bilo osobno vođene“,

bile one vikendom, petodnevne, osmodnevne ili čak tridesetodnevne. U takvim su duhovnim vježbama sposobni stvoriti svoje mirne „pustinje“ kako bi dopunili svoje bučne „tržnice“, dajući im potreban nutarnji mir, nadu, ozdravljenje i istinsku životnu perspektivu. Knjiga p. Ramona, kako i naslov sugerira, odgovara na temeljna i na ne toliko temeljna pitanja o ignacijskim duhovnim vježbama, uključujući ignacijsku molitvu i razlučivanje. (Iz Predgovora)

